

Dragi prijatelji — somišljeniki!

Naročajte, širite in propagirajte najcenejši in neodvisen dnevnik »Glas naroda«. Pristopajte k »Narodni prosveti«, da postane naš dnevnik lastnina vsega slovenskega ljudstva, kajti samo tisk, zasnovan na združni osnovi, je lahko resnični izraz narodove volje! Ne pozabite! »Glas naroda«, Gajeva 1., mesečna naročnina samo Din 20.—

Mesečna naročnina 20 Din, za inozemstvo 35 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1. Telefon 3955. - Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Za socialno in gospodarsko politiko
† Jože Petrič
Sanacija Mežice in črne
Reorganizacija naših železnic
Slika našega gospodarskega stanja
Ženska domača obrt

Št. 53

Izhaja dnevno razen ponedeljka in dneva po prazniku

V Ljubljani v četrtek, dne 20. junija 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Za gospodarsko in socialno politiko

Gospodarska slika ni nikogar tako pritisljena kakor pripadnike srednjega stanu in male ljudi. More se naravnost reči, da so bile vse posledice krize v zadnjih njenih učinkih prevladane predvsem na te ljudi. Tako so morali nadomestiti zaradi zastoja gospodarskih poslov padle državne dohodke ponovne redukcije plač državnih nameštencev, da je bil dejansko državni proračun uravnovešen v glavnem z redukcijo vseh izdatkov v uradniških rodbinah. Prav na isti način je udarila kriza tudi vse fabrično delavstvo in zasebne nameštence, katerih mezde in plače od izbruha krize stalno padajo, kakor kažejo stališni podatki naših socialnih institucij. A tudi dohodki kmetovalcev so bili padcem cen do skrajnosti reducirani in brez pretiravanja se more reči, da je za polovico padli narodni dohodek šel v prvi vrsti na račun srednjega stanu in malih ljudi.

Niso pa bile te žrlike srednjega stanu in malih ljudi le enkratne, temveč se trajajo še kar naprej in bodo trajale, dokler ne bo premagana ali vsaj bistveno omiljena sedanja gospodarska kriza. Zato pa je tudi boj proti krizi in njenim posledicam najbolj ljudska zahteva današnjih dni in zato morajo vsi pripadniki srednjega stanu in vsi mali ljudje tudi s svoje strani storiti vse, kar je le v njih moči, da se sedanja slika odpravi. Direktno more seveda vsak posameznik le malo storiti, da bo krize res konec, toda ves srednji stan in vsi mali ljudje skupno so vendar tako močni, da morejo odločilno vplivati na potek boja proti krizi. Kajti vsi ti ljudje tvorijo ogromno večino naroda in imajo dejansko to politično moč, da morejo tudi izsiliti uveljavljenje pravilne in dobre gospodarske politike. Ta politična moč pa je zapravljena, če bi stali ob strani in če se ne bi udeleževali političnega življenja, ker odsolni je vedno brez vpliva in odloča se brez njega in tudi proti njemu. Sodelovanje v političnem življenju tudi najširših plasti naroda je zato prvi pogoj uspešnega boja proti krizi.

To sodelovanje pa more biti pozitivno, konstruktivno in v soglasju z danimi razmerami. Do nobenega gospodarskega dela ne bomo prišli, če bi zopet začeli s strankarskimi prepričanji ali če bi znova načeli ustavna vprašanja. Pomoč je potrebna takoj, ker vsak dan trpi narod zaradi posledic gospodarske stiske, takojšnja pomoč pa je mogoča le na podlagi temeljev jugoslovanske državne politike in veljavnih osnovnih zakonov. Le v interesu same akcije za obnovu gospodarskega življenja je zato, če je ta akcija v soglasju z gospodarskim programom vlade, ker bo na ta način lakotj rodila konkretne rezultate. Vsak konkretni uspeh, vsakoboljšanje pa pomeni tudi že omiljenje ljudskega trpljenja.

Samo gospodarska akcija pa ne zadoštuje, temveč njej se mora pridružiti tudi socialna. Hočemo ozdravljeno našega gospodarstva, hočemo nov podel v vsem našem gospodarskem življenju, toda ne zato, da bi se godilo še bolje nekaterim posameznikom, temveč da bodo imele od tega svoj dobiček najširše plasti našega naroda. Ne zaradi nekaterih poedincev, temveč zaradi vsega naroda propagiramo gospodarsko akcijo in zato je ta najnujnejša socialna. Ono silno breme, ki ga je gospodarska slika prevladala na pripadnike srednjega stanu in na male ljudi, to breme je treba olajšati in zato je socialna akcija bistven del gospodarske akcije.

Narod sam mora pa tudi gledati na to, da se bo le v tem smislu reševala gospodarska slika in zato mora pri tem delu sodelovati, zato mora dati gospodarski in socialni akciji oni poudarek, da bodo osnovna načela te akcije vedno dosledno izvajana in da se jim nihče ne bo smel izneveriti.

Gospodarska in socialna akcija je prava ljudska akcija, ki je nastala v interesu ljudstva in ki mora zmagati na vsej črti s sodelovanjem ljudstva. Ljudske množice

Eden pojde v petek v Pariz, da pomiri francoske kroge — Reakcija italijanskih in francoskih listov proti angleško-nemškemu sporazumu čedalje večja

Vsebina pogodbe

London, 19. junija. r. Včeraj smo samo na kratko javili, da je bil med Nemčijo in Vel. Britanijo dosežen sporazum v vseh vprašanih. Danes lahko sporočimo nekaj podrobnosti.

Pomorska pogodba, sklenjena med Veliko Britanijo in Nemčijo, določa med drugim, da ima Nemčija pravico, če bodo druge večje pomorske države ohranile eno samo kategorijo za križarke in rušilec, obdržati samo eno kategorijo za oba tipa ladij, čeprav Nemčija misli imeti za ta dva tipa dve kategoriji.

Glede podmornic ima Nemčija pravico do iste tonaže kakor vsi člani britan. imperija, vendar pa ne sme prekoračiti razmerja 35% britanske tonaže. Nemška vlada se v tem pogledu obveže, da z omejitvami, ki so zgoraj navedene, ne bo povečala tonaže podmornic nad 45% celotne tonaže podmornic britanskega imperija. Če bi pa nastal takšen položaj, da bi po sodbi nemške vlade zahteval prekoračenje odstotka 45, bo nemška vlada o tem obvestila britansko vlado in bo pripravljena o tem primeru razpravljati neposredno z britansko vlado.

Nemški slavonspevi

Berlin, 19. junija. p. V poučenih političnih krogih izjavljajo, glede na sporazum med angleško vlado in nemško pomorsko delegacijo, da se je z daljnovidno politiko državnega kancelarja in z razumevanjem britanske vlade izvršil praktičen korak dalje v oboroževalnem vprašanju. Nemška vlada bi bila iskreno vesela, če bi se po tej ureditvi zbudila nova inialtiva, ki bi utegnila prav kmalu doseči pomirjenje ne samo v Evropi, nego tudi povsod drugod na svetu. S to pogodbo se je začelo novo poglavje v zgodovini Velike Britanije in Nemčije in se je prijateljstvo med tema dvema državama še utrdilo. Čeprav danes še ni moči prečiniti posledice tega sporazuma, se vendarle lahko reče, da pomeni temelj za vso bodočo politiko na evropski celini in zato tudi za Anglijo. Tako je storjen prvi veliki praktični korak za toli potrebno sodelovanje v Evropi.

Pariz: »Diplomatska pustolovščina« ...

Pariz, 19. junija. Havas poroča: Pariški listi so sprejeli britansko-nemški sporazum hladno in z obžalovanjem. Tako pravi »Journal«, da kaže ta diplomatska pustolovščina, da se mora Francija v prvi vrsti znašati na svoje lastne moči. »Petit Parisien« pravi, da ima ta sporazum značaj mednarodne pogodbe, in sicer pogodbe v dvoje, torej tistega tipa mednarodnega sporazuma, za katerega se je Hitler v svojih govorih tako močno zavzemal.

»Matine« piše, da Lavalu zdaj ne bo tako lahko nadaljevati politike sodelovanja in prijateljstva z Veliko Britanijo. Česa se moremo nadejati od takšne politike, dodaja list, v času, ko se je enotnost fronte nekdanjih zaveznikov iz svetovne vojne zdela rešilnejša za mir kakor kdajkoli prej.

»Echo de Paris« pravi, da pomeni ta sporazum konec skupne francosko-britanske politike, proglašene 3. februarja t. l. in potrjene v Stresi in z ženevsko deklaracijo od 17. aprila, ki ji je pristopila tudi Italija. Včeraj v Londonu izmenjani noli, nadaljuje list, morata silno ohrabriti Hitlerja, saj se mu je posrečilo izvojevati zmago nad načelom nedeljivosti miru, načelom, ki so ga skupaj proglasili francoski in britanski ministri.

Eden naj pomiri Pariz

London, 19. junija. Današnji »Daily Telegraph« piše, da je britanska vlada sklenila poslati v petek v Pariz ministra za Društvo narodov Edena. List pravi, da je vlada to sklenila takoj po sprejemu francoske note o britansko-nemških pomorskih razgovorih, in da bo zato Eden vselej imel nalogo prepričati francosko vlado o korektnosti Velike Britanije pri razgovorih z Nemci in o tem, da nova londonska pogodba ni treba, da bi neugodno delovala na francosko-britanske odnose. Razen tega bo Eden razpravljati tudi o skupnem odgovoru zapadnih velesil na nemško spomenico o francosko-sovjetskem paktu, dalje o nadah za letalski pakt in naposled o italijansko-abisinskem sporu.

Reuter doznava v tej zvezi, da bo britanski minister za DN po vsej priliki predlagal francoski vladi, naj pošlje v London svoje pomorske stro-

morajo z organiziranim nastopom v gospodarsko-socialnih društvih ter po njih v gospodarsko-socialnem svetu uveljaviti v našem državnem življenju dobro gospodarsko in socialno politiko.

kovnjake v svrhu strokovne proučitve britansko-nemškega pomorskega dogovora in o možnosti nadaljnih dogovorov za omejitve pomorskega oboroževanja. O tem piše tudi »Morningpost«; list misli, da bo tudi italijanska vlada naprosena, naj pošlje v London pomorske strokovnjake.

London: Vse je v redu!

London, 19. junija. Reuter poroča: Britanski listi brez razlike politične smeri pozdravljajo britansko-nemški pomorski sporazum. »Times« pravi med drugim, da se temu britanskemu postopku ne more očitati, da bi bil naperjen proti prijateljstvu med Veliko Britanijo po eni ter Francijo in Italijo po drugi strani, še manj pa da bi kršil kakšne prejšnje obveznosti. Velika Britanija nikoli ne išče novih sporazumov na škodo starih prijateljev. Zdaj moramo delati z vseni silami, da pripravimo še druge držav k sklenitvi sporazuma o omejitvi oboroževanja.

Liberalni »News Chronicle« navdušeno piše o sklenitvi te pogodbe in pravi, da pomeni veliko etapo v svetovni zgodovini. List izraza nado, da bo ta pomorski sporazum prvi korak za končno izgradnjo čvrste in zanesljive stavbe svetovnega mira. Dalje izraza nado v možnosti sklenitve podobnih sporazumov med Nemčijo in Francijo ter Nemčijo in Italijo.

Delavski »Daily Herald« pravi med drugim, da ni moči osporavati praktične vrednosti te pogodbe. »Morningpost« pa kritikuje način, kako je prišlo do tega dogovora in trdi, da bi Nemčija rada ločila Veliko Britanijo od Francije.

»Anglija — gospodar položaja«

Milan, 19. junija. AA. »Gazzetta del Popolo« piše glede na sklenitev nemško-britanskega pomorskega sporazuma, da se Anglija s polno paro

približuje Nemčiji. Vprašanje je, kako naj si razlagamo to nepričakovano izpremembo britanske politike neposredno po sklenitvi londonskega dogovora in po streško konferenci. Le tako, odgovarja list, da se je Anglija spet vrnila k svoji tradicionalni politiki evropskega ravnotežja s tem, da vrže svojo težo na tehnično zdaj tu zdaj tam, tako da ostane gospodar položaja.

»Corriere della Sera« meni, da je najbolj presenetljiv sporazum o podmornicah, kar pomeni brez dvoma koncesijo, ki jo je Anglija dala Nemčiji.

»Popolo d'Italia« pa poudarja, da je Italija prej kakor katera druga država prišla do spoznanja, da Nemčiji ni moči krstiti pravice do izpremembe vojaških klavzul mirovnihih pogodb. Toda to pot gre za mednarodne obveznosti, ki se tičejo prav tako Amerike, Velike Britanije, Japonske in Francije, kakor Italije.

Nadaljevanje tehniških razgovorov

Danes so se nadaljevali razgovori med angleškimi in nemškimi eksperti. Vršili so se o čisto tehniških vprašanjih. Razpravljali so o programih in datumih konstrukcije posameznih tipov in dimenzij pomorskih enot. Šef nemške delegacije v. Ribbentrop je danes obiskal v zunanjem uradu Vansitarda. Doznava se ponovno, da so Angleži povabili Francijo, da pošlje svoje izvedence v London na pripravljane razgovore za plenarno konferenco. Verjetno je, da se bodo po angleško-francoskih razgovorih vršili tudi razgovori z italijanskimi in sovjetskimi pomorskimi izvedenci.

Baldwin pojde sam v Ženevo

»Daily Telegraph« trdi, da namerava predsednik vlade Baldwin osebno prisostvovati septembrskemu zasedanju skupščine DN.

Italija-Abesinija**Italijani grade ceste, urejajo pristanišča, napeljujejo brzojavne zveze itd.**

Rim, 19. junija. Agencija Stefani poroča: »Giornale d'Italia« odgovarja na izmišljene vesti, ki jih je objavil »Sunday Express« o prometu v pristaniščih Masau in o problemu delovne moči v italijanski Somaliji. List poudarja, da bo vprašanje prenatrpanosti v pristanišču Massau v kratkem rešeno, ker je tja prispelo tisoč miličnikov, ki bodo storili vse potrebno, da se v pravem času izvrše izkrcanja in zalogovni red. V Massau je prišlo tudi osem novih lokomotiv, ki bodo mogočile povečanje prometa na progi Massau—Asmara. V kratkem bodo odprli promet tudi novo ceste za tovorne avtomobile med Massau in Asmaro. Tudi brzojavne zveze bodo v kratkem uvedene.

Glede vprašanja delovne sile v italijanski Somaliji, ki je po poskusnem rekrutiranju delavcev v Adenu, Egiptu, Madagaskarju in Ceylonu sklenjeno, da pridejo v ta namen v poštev tudi domačini iz bližnjih kolonij.

Novi vpoklici

Rim, 19. junija. AA. Italijanski uradni list priobčuje odlok o vpoklicu letalskih podčastnikov in vojakov ter radij. telegrafistov, rojenih leta 1900.

Nov parnik na potu

Napoli, 19. junija. W. Včeraj je zapustil luko parnik »Colombo«, ki je vkrcal prvi in drugi bataljon 3. regimenta bersaljerov (kolesarjev), namenjenih v Vzhodno Afriko. Kakor vsi odhodi afriških parnikov iz napoljske luke, je bil tudi ta nadvse svečan. Prisostvoval mu je sam prestolonaslednik Humbert.

Francija na strani Italije

Varšava, 19. junija. W. Rimski dopisnik lista »Polska Zbrojna« javlja svojemu listu o abesinsko-italijanskem sporu: »Na črnem kontinentu gre za bodočnost Italije kot kolonialne velesile in italijanski interesi zahtevajo odločilno uveljavljenje. Zdi se, da spremlja Francija z odobravanjem italijanske načrte in da ne deli angleškega stališča. Ne

sme se pozabiti, da je naglica, s katero je egiptska vlada odobrila potrebne zneske za izkoriščanje jezera Tana, razkrinkala pravo bistvo angleškega odpora proti italijanski ekspanziji. Če bi Italija v tem trenutku ne hotela zaigrati vloge velesile in svojega bodočega razvoja, bi se utegnilo zgoditi, da bi ugoden moment, ki se le redko pojavi v zgodovini, šel mimo in ne bi se več ponovil...«

Italija še vedno zatrjuje, da izziva — Abesinija ...

Rim, 19. junija. Agencija Stefani poroča: »Giornale d'Italia« nadaljuje objavo dokumentov o neprijateljski politiki Abesinije proti Italiji v zadnjih 10 letih. List pravi med drugim, da so še zmerom zaprta vrata italijanskim interesom in italijanski gospodarski inialtavi v Abesiniji. List poudarja, da abesinske oblasti nikoli niso dovolile gradnje carinarne, ki jo je Italija zahtevala na temelju konvencije iz l. 1906. Sele leta 1919. se je mogla ta carinarna zgraditi. Tudi ni Abesinija nikoli odobrila sporazuma, ki ga je leta 1911. podpisal italijanski konzul v Gondaru o zakupu poljskih zemljišč. Ta dogovor še zmerom čaka ratifikacije v Addis-Abebi. Naročilo, sklenjeno leta 1919. za 10.000 glav rogale živine, ki je zanj Italija vnaprej plačala 40.000 tolarjev, se ni izvršilo zaradi nepričakovane sklepa abesinske vlade o ukinitvi izvoza. Sele po dolgih in težkih pogajanjih je Italija dobila 2000 volov.

Vzlic prisrčnemu sprejemu Rasa Tafarija v Rimu 1924 in navzlic podpisu prijateljske pogodbe in obmejne konvencije med obema državama leta 1928, se ni sovražno stališče Abesinije proti Italiji prav nič izpremenilo. Pri tej priliki se je treba spomniti tudi vprašanja avtomobilske ceste med Asabo in Desajo, ki bi imela zvezati Eritrejo in Etiopijo, da se tako omogoči trgovinska izmenjava blaga med tema dvema državama. Vlada v Addis-Abebi je ne samo odklanjala gradnjo te ceste, temveč je tudi zahtevala suverenost nad Asabo. Vse to dokazuje neprijateljsko politiko Abesinije proti Italiji in prav tako tudi odkriva načrte o bojnem pohodu Abesincev zopet italijanske kolonije.

Vremenska napoved

Dunaj: V Severnih Alpah vreme ne bo več tako vetrovno in se bo polagoma izboljšalo, v Vzhodnih in Južnih Alpah bo izpremenljivo oblačno; mestoma jasno, tu in tam neznatne padavine.

Verifikacijska debata

Dopoldanska seja — vsi poslanci verificirani, ki so izročili polnomočja

Beograd, 19. junija b. Danes dopoldne ob 10. se je nadaljevala debata o verifikacijskem poročilu. Prodhodnemu sestanku je predsedoval Dragiša Cvetković. Sestanka Narodne skupščine so se udeležili skoraj vsi člani kraljevske vlade na čelu s predsednikom Bogoljubom Jevtićem. Po prečitani zapisnika o zadnjem sestanku se je prigrabil k besedi poslanec Milan Banić, ki je v daljšem vehementnem govoru pokazal na razdiralno delo opozicije in naglašal njeno zvezo z inozemstvom. Po govoru narodnega poslanca Banića se je prijavil kratko k besedi poročevalec verifikacijskega odbora dr. Todor Lazarić, ki je repliciral na izvajanje nekaterih predgovornikov, nakar je skupščina soglasno sprejela predlog verifikacijskega odbora, da se verificirajo vsi mandati, ki so izročili svoja polnomočja Narodni skupščini. Nato je predsednik odredil petminutni odmor, nakar se je vršila slovesna zaprisega vseh narodnih poslancev. Prisega, ki so jo narodni poslanci položili, se glasi: Jaz N. N. prisegam, da bom zvest kralju, da bom nadvse čuval edinstvo naroda in nezavisnost države in enotnost državne oblike, da bom isto čuval in da bom imel pred očmi dobrobit naroda.

Po tej zaprisegi je predsednik Dragiša Cvetković predhodni sestanek zaključil in napovedal prihodnjega za popoldne ob 18. z dnevnim redom: volitev predsedstva Narodne skupščine.

Dr. Režek, podpredsednik Narodne skupščine

Za predsednika Narodne skupščine je izvoljen minister prosvete Stevan Čirić, ki je dobil 244 glasov, 6 glasov je dobil Cvetković, 1 Ilija Mihajlović, 6 listkov pa je ostalo praznih. Za podpredsednika so bili izvoljeni sledeči poslanci: Franjo Markić, Voja Lazić in dr. Josip Režek z 260 glasovi. Za sekretarje so bili izvoljeni: Ante Kovač, Milan Badjak, Mustafa Mulalić, Novica Popović in dr. Danić.

Čim je začasní predsednik razglasil rezultat volitev, je pozval v zahvalo za čast, ki so mu jo poverili, da je mogel kot predsednik verifikacijskega odbora voditi začasní predhodni sestanek Nar. skupščine, novo predsedstvo, da zasede svoje mesto. Čim se je na visokem mestu za predsedniškim stolom pojavil novo izvoljeni predsednik Stevan Čirić, je vsa zbornica navdušeno ploskala in tudi vsi trije podpredsedniki in tajniki so zasedli svoja mesta. Burno pozdravljen se je predsednik Narodne skupščine Stevan Čirić v uvodnih besedah zahvalil za izredno čast, ki mu je bila izkazana ter izrazil, da se zaveda težke odgovornosti, ki mu je naložena kot predsedniku Narodne skupščine. Izjavil je, da bo čuval ugled in dostojanstvenost Narodne skupščine, zlasti sedaj, ko ni enega dela izvoljenih poslancev v parlamentu, kar z žalostjo ugotavlja. Narodna skupščina je edino mesto, kamor spadajo od ljudstva izvoljeni narodni poslanci. Nato se je spominjal tragično umrlega Viteškega kralja Aleksandra, ki je do zadnjega vršil svoje kraljevske posele in dal svoje življenje na žrtvenik domovine, ter novega mladega kralja Petra II., katerega so poslanci pozdravili z burnimi vzkliki. Njemu in svoji veliki domovini Jugoslaviji bomo posvetili vse svoje moči v tej zbornici. Nato je izjavil, da bo obvestil vlado o izvolitvi predsedstva Narodne skupščine, nakar bo v kratkem sklicana prva seja Narodne skupščine ter je opomnil poslance, naj ne zapuščajo Beograda, ker bo kmalu zopet parlamentarna seja. S tem je bil zaključen sestanek Narodne skupščine.

Popoldanska seja — volitev predsednikov

Podpredsednik tudi dr. Režek

Popoldanski sestanek Narodne skupščine, ki ga je napovedal v smislu poslovnikar dotedanji začasní predsednik Dragiša Cvetković z dnevnim redom: volitev novega predsedstva, je vzbudil splošno velikansko zanimanje. Danes ob 18. uri so, še predno je začela seja, bili zbrani narodni poslanci, ki so napolnili vse klubske prostore in kuluarje. Okrog 19. ure je stopila v dvorano celotna vlada, razen ministra vojske in mornarice, na čelu predsednik vlade. Začasní predsednik Cvetković je zavzel predsedniško mesto, otvoril sestanek in odredil preprečitanje zapisnika dopoldanskega sestanka. Po prečitani zapisnika je predsednik sporočil, da so nekateri poslanci, ki so bili izvoljeni v dveh srezih, podali ostavko na enega izmed obeh mandatov. Tako je minister Janković dal ostavko na mačvanski srez, minister Vrbanić na svoje poslansko mesto v Zagrebu, Cvetković na svoj mandat v niškem srezu, Svetoslav Požović na beograjsko volilno področje, Dragutin Kojić pa na svoj mandat v skopljskem srezu.

Nato je predsednik prešel na dnevni red volitev predsedstva Narodne skupščine. Po pravilniku je treba izvoliti tri podpredsednike in pet sekretarjev. Volilo se je tajno po listkih. Predsednik je odredil petminutni odmor. Med tem so bili razdeljeni ministrom in poslancem listki. Po petminutnem odmoru je odredil glasovanje. Listke so poslanci oddali v za to določeno školjko, in skrutinatorji so gledali, da se je volilo v redu. Ko so bili glasovi oddani, so skrutinatorji preleteli glasove. Po preteku pol ure je začasní predsednik ob grobni tišini vse zbornice objavil rezultat glasovanja.

Dva važna sestanka Jevtićevih poslancev

Predsednik Jugoslovanskega kluba narodnih poslancev, predsednik kraljevske vlade g. Bogoljub Jevtić je sklical za popoldne ob pol 17. uri klubovo seja. Udeležili so se je korporativni poslanci izvoljeni na listi predsednika g. Jevtića. Nato se je razpravljalo o kandidatih za predsedstvo v Narodni skupščini in ostalih mestih. Tudi krožek poslancev iz Dravske banovine je imel v teku današnjega dne sestanek, na katerem je pretresal o svojem bodočem političnem delu.

Slovenski poslanci

za univerzitetno knjižnico

BEOGRAD, 19. junija. b. Narodni poslanci Dravske banovine so se obrnili s predstavo na ministra Stevana Čirića in izrazili željo, da bi bila v proračunski dvanajstine vnesena tudi anuiteta za zgradbo univerzitetne biblioteke v Ljubljani.

Japonska želi skleniti z Rusijo nenapadalni pakt

Tokio, 19. junija. Agencija Rengo poroča: Predmet razgovora med sovjetskim poslanikom Jurenjevim in japonskim finančnim ministrom Takahasijem, je bila možnost sklenitve sovjetsko-japonskega nenapadalnega pakta. Takahasi je pred kratkim opozoril na seji japonske vlade, da bi bilo prav, če bi se popravili odnošaji med Sovjeti in Japonsko.

Po kapitulaciji Kitajske Spor je rešen?

Tokio, 19. junija. Agencija Rengo poroča: Po brzozavkah iz Pekinga in Nankinga je bil spor zaradi severne Kitajske na prijateljski način urejen.

Po poročilu iz Nankinga se bodo pogajanja o ureditvi spora zaradi Čaharja vršila v Tientsinu med novim guvernerjem te pokrajine in zastopniki japonske armade v Kvantungu.

Ker so oblasti na severnem Kitajskem izpolnile vse zahteve japonskih vojaških krogov, izjavljajo v generalnem štabu japonske vojske v Kvantungu, da je zdaj stvar diplomatov, kako

Protiv zmanjšanju kompetence železniške direkcije

Beograd, 19. junija. b. Na današnjem sestanku krožka narodnih poslancev Dravske banovine se je razpravljalo v zvezi z večerajšjo izjavo ministra Vujića tudi o prometnih vprašanjih, ki se tičejo Dravske banovine. Pri tem se je soglasno poudarjalo, naj bi se kompetenca železniške oblasti direkcije še povečala ne pa zmanjšala. Kakor se je v nekaterih krogih zatrjevalo, se je nameravala železniška direkcija v Ljubljani ukiniti in na njeno mesto postaviti inspektoriat, pa so naprosili ministra za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Marušiča, da tolmači na merodajnem mestu njih želje v tem pogledu.

Balkanske igre Bolgari zmagali

Sofija, 19. junija. AA. Današnja tekma med Bolgarsko in Romunijo za balkanski pokal je končala 4:0 (2:0) za Bolgarsko. Že po desetih minutah so Bolgari dali prvi gol, nato pa so bili ves čas v premoči.

naj odstranijo protijaponsko gibanje na Kitajskem. Vojska je zdaj dolžna samo paziti na to, da bo nankinška vlada izpolnila vse pogoje, ki jih je sprejela. Ministrski predsednik Okada bo o ureditvi spora s Kitajsko poročal danes japonskemu cesarju, nato pa za zastopnikom listov utemeljil, zakaj je treba povečati japonske vojaške izdatke.

Protisovjetski pakt?

London 19. junija. AA. Danes je neki poslanec vprašal v spodnji zbornici vlado, ali ve, da pripravljajo protisovjetski pakt, ki naj bi mu pristopile Nemčija, Poljska, Madžarska in še neke države.

Zunanji minister Samuel Hoare je izjavil, da mu ta stvar ni znana in da tudi nima povoda verovati, da bi kdo delal za takšen pakt.

Laval — Potemkin.

Pariz, 19. junija. Predsednik vlade Laval je imel danes dolg razgovor s sovjetskim poslanikom Potemkinom

Za skupno fronto malih držav

Stockholm, 19. junija. AA. Včeraj se je končalo letošnje zasedanje švedskega parlamenta. Razen predsednikov parlamenta in senata je imel daljši govor tudi najstarejši parlamentarec Lindha Agen. V svojem govoru je zahteval, da Švedska skupaj z drugimi skandinavskimi državami začne voditi aktivnejšo zunanjo politiko in da brez pridržkov zavzame svoje stališče proti ogražanju malih držav, kakršne so Abesinija, Klajpeda in nekatere druge.

Prvi začetek obvezne vojaške službe v Avstriji

Dunaj, 19. junija. AA. Vlada je izročila parlamentu zakonski načrt o obvezni vojaški pripravi slušateljev vseučilišč in njih enakopravnih visokih šol. Obenem se bodo vršili obvezni zgodovinsko-filozofski tečaji, ki naj v vseučiliški mladini razvijajo avstrijske tradicije.

Starace v Zadru

Zader, 19. junija. An. Semkaj je prispel generalni tajnik fašistične stranke Starace. Pri sprejemu so zadrski Italijani brez prestanka in ostentativno ponavljali vzklik: »Hočemo Mussolinija v Zadru!«

Če odpotujete na podeželje, v hribe, na morje, sploh na počitnice, pišite nam in list Vam bomo dostavljali na kakršenkoli naslov v naši državi.

Pišite: Uprava "Glas naroda" Gajeva 1

Ureditev dolgov

potom sodnih in izvensodnih poravnav. Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. — Strokovne knjigovodske revizije, sestava in aprobacija bilanc. Preskrba kreditov, nasveti glede hranilnih vlog in plasiranje istih. — Vsi posli kmečke zaščite.

Edina koncesionirana komercialna pisarna: **LOJZE ZAJC**, Ljubljana, Gledališka ulica 7. Telefon 38-18

Rektor prof. Samec našim akademikom

Ljubljana, 19. junija. Rektor slovenske univerze g. dr. Samec z zadovoljstvom ugotavlja v pohvali, nabiti v avli naše univerze, da se je to leto, kakor tudi prejšnje, na univerzi kralja Aleksandra I. poteklo v najlepšem redu in da so ljubljanski akademiki posebno ob tragičnem dogodku, ki je zadel naš narod, izkazali vzorno discipliniranost in globoko razumevanje težavnega položaja, v katerega je naša domovina tako nepričakovano prišla. Akademikom izraža vso zahvalo in priznanje za njihovo vzorno vedenje.

Zločinsko maščevanje

Oče, sin in rejnec obtoženi zavrata nega umora — Oče obsojen na smrt

Maribor, 19. junija. Posestnik Jakob Budja je imel svojčas skromno posestvo v Stari novi vasi pri Ljutomeru. Budja pa se je pričel tožariti za vaščani. Pravde so mu požrle dobršen del posestva. Najhujše pa so bile tožbe, ki jih je imel s sosedom Jakobom Vrhovnikom, Budjo so rubili. Seveda je zaradi tega še narastel srd do Vrhovnika. Ob neki priliki, ko se je zopet sprl z Vrhovnikom, se ga je lotil z grabljami in ga je zato sodišče obsodilo na daljši zapor. V Budji je končno dozorel sklep, da se bo za vselej odkrižal osvraženežnega sosedu.

Dogovor s sinom in rejncem.

Decembra lani je dejal Budja sinu Ivanu: »Ti, Vrhovnik bi bilo dobro zaklati...« Pozneje je dejal oče sinu Ivanu znova: »Najboljše bo, da tega »zavca« zakoljemo...« Sin se s tem ni strinjal, udati pa se je moral, ko mu je oče zagrozil, da sicer ne sme več domov. Nato sta izdelala podroben načrt in se dogovorila, da bo oče pisal sinu karto. Ko bo Ivan prejel karto, naj pride takoj domov, da bosta opravila »tisto«. Res mu je potem oče pisal 4. februarja t. l. dopisnico, kjer ga vabi na kolone in da naj prinese s seboj »tisto« o čemer sta se dogovorila. Sin Ivan je šel domov 9. februarja.

Jakob Budja je pritegnil za pomoč še svojega rejenca Vincenca Kolbla. Vsi trije so se 9. februarja dogovorili, kako bodo spravili s sveta sosedu Vrhovnika in njegovo ženo Nežo.

Zločin.

Naslednjega dne zjutraj je stari Budja že ob 3. zjutraj zbudil sina Ivana in rejenca Vincenca, nato so se vsi trije oborožili, in sicer stari Budja s cepcem, Ivan s klepačem, Vincenc pa s srpom za podrezavanje. Postavili so se ob oglu pri hlevu, ker so vedeli do bo prišla Neža kmalu molsti krave. Čakali so tako nekako do 5. ure, ko se je v Vrhovnikovi hiši zasvetila luč in je kmalu nato stopila na prag Neža z lešerbo in z žehartjem za molžnjo. Vstopila je v hlev in se pripravila za delo. V tem hipu pa so vstopili za njo tudi še oprezovalci. Stari Budja je najprej zbil z zida luč, Vincenc in Budja pa sta planila k Neži, jo pričela daviti in tolči s klepačem in srpom tako dolgo, da se je Neža onesvestila in so morilec mislili, da je mrtva. Nato so jo zgrabili in odnesli na skedenj med listje, kjer so jo naslednjega dne našli so-

Zakaj preprosto, če gre tudi komplicirano

Po tem načelu zagrizenih in počasnih birokratov se ravna tudi stari »Slovenski Narod«. Iz našega lista posnema vest o razpustu »Boja«. Mesto pa, da bi preprosto dejal: »Glas naroda« poroča, prvi čisto v duhu starih birokratov: »V Merkurjevi tiskarni izhajajoče glasilo ministra dr. Marušiča...« Zakaj ne še bolj birokratsko: »V Merkurjevi tiskarni v Ljubljani zjutraj na 8 straneh izhajajoče glasilo ministra za narodno zdravje in socialno politiko, ki ga izdaja »Narodna prosveta«, registrirana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani, poroča...« Ali bi ne bil takega naslova vesel patentiran birokrat!

Torej zakaj preprosto, če gre tudi komplicirano.

Novi gozdarski inženjerji

Beograd, 19. junija. AA. Z odlokom ministra za gozdove in rudnike so postavljeni za uradniške pripravnike tile diplomirani gozdarski inženjerji: Pri gozdarskem odseku kr. banske uprave v Ljubljani Aleksa Kontič, pri gozdarski upravi v Kranjski gori Vojislav Jovanović, pri gozdarski upravi v Potoci Borislav Davidović, pri gozdarski upravi v Bohinjski Bistrici Dušana Dimić, pri gozdarskem odseku kr. banske uprave v Ljubljani Makso Stanković, pri gozdarskem odseku kr. banske uprave v Zagrebu Dragotin Erjavec, pri gozdarskem odseku kr. banske uprave v Ljubljani Dušan Kovačević.

Razdelitev kreditov

Beograd 19. junija. AA. Ministrski svet je na seji 15. t. m. razdelil dohodke državnega fonda za javna dela, ki je bil ustanovljen na podlagi čl. 10. uredbе za javna dela od 22. novembra 1934 in dodelil za javna dela: V Dravski banovini 1 milijon, v Savski banovini 2,3 milijona, v Vrbaski banovini 3,7 milijona, v Primorski banovini 3,8 milijona, v zetski banovini 4,5 milijona, v Drinski banovini 4 milijone, v Dunavski banovini 2,2 milijona v Moravski banovini 3,75 milijona, v Vardarski banovini 3,75 milijona in na področju mesta Beograda en milijon.

Vrhu tega je ministrski svet dovolil za nadaljevanje del pri jezu na Grosnici, ki je namenjen vodovodu v Kragujevu v Dunavski banovini osem milijonov, za ureditev (površinsko gradnjo) ceste skozi Koštunjak in ceste na Avalo in za dokončanje ceste Avala—Lipovica—Čukarica pri Beogradu 6 milijonov, za regulacijo Save v Dravski banovini 200.000, za regulacijo Drave v Dravski banovini 500.000 Din, za dobavo vode in ureditev vodotokov v benkovškem, biogradskem, šibeniškem in kninskem srezu Prim. ban. 3,7 mil., za pov. in okrepitev obrambnih nasipov ob Savi pri Crneljovi Raci v Drinski banovini 750.000 Din, za regulacijo Drine in Jaskabe pri Prnjavoru. Badovincah in njegovi okolici v Drinski banovini 500.000 Din, za obalno ureditev Dunava pri pančevskih močvirjih v Dunavski banovini 3 milijone, za regulacijo Morave v Dunavski banovini 800.000 Din, za regulacijo Morave v Moravski banovini 800.000 Din, za posušitev in namakanje zemlje v Vardarski banovini 750.000 Din.

sedje še pri življenju. Poklicali so takoj zdravnika in ob skrbni negi je Neža okrevala. Zagonetno pa je, kdo in na kak način je umoril Jakoba Vrhovnika, ki so ga našli naslednjega dne mrtvega in s snegom zasutega pred hišo. Glavni obtoženeц in iniciator zločina Jakob Budja trdi, da sta Vrhovnika prav tako umorila Ivan in Vincenc ter da on sploh ni bil udeležen niti pri umoru Vrhovnikove žene niti pri Vrhovniku. Nasprotno pa trdita oba morilec, da je drugo žrtev zločina pobil s cepcem Jakob Budja sam.

Na zatožni klopi.

Danes je bila pred velikim kazenskim senatom mariborskega sodišča razprava proti vsem trem: 66-letnemu Jakobu Budji, 30-letnemu njegovemu sinu Ivanu Budji in 25-letnemu rejncu Vincencu Kolblu. — Senatu je predsedoval ss. Lenart ob asistenci ss. dr. Zemljiča, dr. Lešnika, dr. Kotnika in Kolška. Obtožnico je zastopal višji državni pravnik dr. Hojnik, obtožence sta zagovarjala dr. Leskovar in dr. Brandstätter.

Ivan Budja in Vincenc Kolbl sta priznala zločin in krivdo, stari Budja pa je odločno zanikal. Ivan Budja v bistvu ni izpovedal nič novega, vstrajal je pri izpovedi, da je pomagal samo pri nameravanem umoru Vrhovnikove žene. Del njegovih današnjih izpovedi pa je bil v velikem nasprotju z onimi, ki jih je dal orožnikom in sodišču v Ljutomeru. Ob koncu zasliševanja je Budja dejal: »Saj že ne vem več, kaj govorim. Sem čisto zmešan!«

Nato je bil zaslišan Budjev rejnec Vincenc Kolbl. Na vsa vprašanja je odgovarjal po vojaško, točno in strumno. Nekaterе njegove izpovedi so bile v očitnem nasprotju z onimi, ki jih je dal Ivan Budja.

Državni pravnik je zahteval eksemplarično kazen brez milosti in ko sta še oba zagovornika pledirala za milo kazen, se je senat umaknil k posvetovanju ter ob 19.15 razglasil naslednjo obsodbo:

Jakob Budja se obsoja kot zasnovatelj zločina in ker je imel edini od tega korist, na smrt na vešilih, njegov sin Ivan Budja na 20 let robije in na trajno izgubo častnih državljanških pravic, Vincenc Kolbl pa na 15-letno robijo in prav tako na trajno izgubo častnih državljanških pravic.

Obsojeni so bili po sodbi vidno potrti, zagovornika Vincenca Kolbla in Ivana Budje sta vložila priziv in revizijo, zagovornik Jakoba Budje pa priziv zaradi previsoke odmerjene kazni.

† Jože Petrič neustrašni novinar

Danes ob 2. uri popoldne je umrl v Ljubljani

Ljubljana, 19. junija.

Pokojni novinar Jože Petrič je bil rojen leta 1877. v Vrhopolju pri Krškem, kot sin kmečke družine. V svoji mladosti je doživel torej vsa veselja, a tudi vse skromnosti, ki jih nalaga življenje našemu malemu kmetu. Po končani ljudski šoli je vstopil v Ljubljani na gimnazijo, ki jo je končal kot odlični učenec. Med drugim sta bila njegova sošolca sedanji ban dr. Dinko Puc in gen. tajnik Zbornice v p. dr. Windischer. Pozneje je na vseučilišču na Dunaju do-

vršil se modroslovne nauke. Po končanih študijah je najprej nekaj časa bil pomožni učitelj na gimnaziji v Ljubljani, toda vsled takratnih domačih političnih in družabnih prilik se je kmalu odločil opustiti državno službo. Bil je dolga leta vzgojitelj mladih grofov Herbersteinov, ki so imeli v Avstriji več veleposestev, med temi tudi v našem štajerskem Ptujju. Že pred vojno je potem vstopil v novinarski biro bivšega zunanjega ministrstva na Dunaju, kjer je postal znana osebnost v krogih bivših dunajskih Slovencev. Prav dobro je poznal dunajske vladne prilike ter je bil zaradi svojega poznanja narodnostnih in socialnih razmer v bivši Avstriji često pozvan, da odda svoje mnenje o konkretnih vprašanjih, ki so bila aktualna v takratnih časih. Zlasti mu je bil dober prijatelj pokojni minister dr. Ivan Zolger, a drugi Slovani na takratnem Dunaju.

Ko je izbruhnila 1. 1914. vojna, je bil komandiran v »Kriegspressequartier«, kjer je pridobil mnogo znanja med številnimi poročevalci inozemskih listov, zlasti ameriških. Radi svoje kritičnosti in pogostega občejanja s preprostimi ljudmi iz naroda, pa je prišel na sum, da je avstriski veleizdajalec. Bil je odpoklican in pozneje se je njegov šef, znan Hoen, zaman trudil, da popravi Petriču krivico. Priobčujemo pismo, ki ga je pisal Hoen svojemu prijatelju na Dunaj zaradi Petriča, ki je značilno za takratne razmere, pa tudi glede Petriča samega, katerega značaj je prav dobro opisan. Toda Petrič je moral na fronto kot oficir, odkoder se je vrnil bolan. Da se reši vojaške službe, se pozneje ni upiral, ko ga je pokojni dr. Sušteršič izbral za urednika svojemu novemu dnevniku »Resnica«, ki je izhajal med vojno v Ljubljani. Po vojni je bil pozvan, da vstopi v novinarski biro ministrskega predsedstva v Beogradu, kjer je ostal skoro dve leti. Po izstopu iz te službe se je vrnil v Ljubljano, kjer je ostal do konca svojega življenja. Sodeloval je pri mnogih listih. Tako pri »Slovenca«, »Avtonomist«, »Narodnem dnevniku«, »Jugoslovanu«, »Kmetškemu listu«, a nazadnje pri »Glasu Naroda«. Vsled svoje izobrazbe in bogatih izkušenj je bil brez dvoma eden najboljših slovenskih in prvih slovenskih žurnalstov, zlasti njegovi ideološki članki iz »Avtonomista« in iz »Kmetškega lista« so bili tako premišljeni in polni življenjskih resnic, da žive še danes in da bi jih mogli ponatisniti, ne da bi bralci opazili, da so stari že deset in več let. Posebno njegovi članki o našem kmetu in njegovem življenju, katerega je poznal do dna, so izdelek klasičnega zgleada, kako bi se moralo pisati širokim slojem naroda brez demagogije in potvarjanja. Kot žurnalst ni suhoparen članekar, bil je tudi izvrsten politični šaljivec in njegovim šalam se je moral tudi nasprotnik smejati in priznavati, da je v njih mnogo globokih resnic.

Dne 23. maja 1935. je pokojnika zadela kap in je tej bolezni tudi podlegel. Temu tihemu, toda vzornemu kulturnemu in novinarskemu javnemu delavcu ohranimo lep spomin, ki ga je res zaslužil, bolj ko marsikdo, ki je v javnosti neprimerno bolj znan kot je bil ta skromni in nesebični človek.

Ko je leta 1914 izbruhnila svetovna vojna, je bil pokojni Jože Petrič komandiran kot novinar in rezervni oficir v avstro-ogrski »Kriegspressequartier«. Načelnik tega voj-

nega oddelka je bil Hoen. V jeseni 1. 1914. so Josipa Petriča aretirali pod sumom veleizdaje in bil bi obsojen na smrt, da se za njega ni zavzel grof Herberstein in grof Forgach. Zanimivo je pismo, ki ga je o tej stvari pisal generalni-major Hoen nekemu svojemu znanecu na Dunaju. To pismo se je dobesedno glasilo tako-le:

»Sobota 17. oktobra 1914. — Zelo spoštovani gospod dvorni svetnik! Zdi se mi, da je glede gospoda Petriča nastopilo neko nespornost. Jaz sem ga cenil kot zelo pametnega moža z ostrimi pogledi, bil mi je po vrhu tega o priliki nekega srečanja pred tednom dni najtoplejše priporočen od g. m. grofa Herbersteina. Njegova, za tisk pripravljena poročila so bila vedno zelo pametna in vseskozi lojalna. Priložnostna privatna poročila na Vaš naslov spadajo na drug list. Jaz sem jih brez zadržka pustil, ker se mi je zdelo od vrednosti, da tudi zaznanja takšnega moža, ki je znal s prebivalstvom razgovarjati in ga ostro opazovati, morejo biti poznana uradno, zlasti, ako kažejo senčne strani, ki ne ujaljivo obstoje in se uradno najbrže ne morejo sporočiti. Kakšen pomen se morejo in naj bi se tem sencam pripisovale, je drugo vprašanje. Dejstvo samo, da obstoje, je dragoceno in se mi zdi hvalevredno, da smo v Petriču imeli človeka, ki je imel poseben pogled za senčne strani. Mogoče, da ga je ta dar nagibal k temu, da vidi vse črno.

V stanu (Quartier) ni bil priljubljen. Kjer le more se izogiba društva žurnalstov in porablja čas raje za vsakovrstne ljudi dežele, da z njimi razgovarja. Ta okolnost ga je sumničilo celo pri naših detektivih in moji oficirji, kakor tudi vojni poročevalci so ga gledali z nezaupnimi očmi.

Ko sem bil nekoč bolan in je on neko poročilo za Vas oddal sekciskemu svetniku Kowy-ju, je bil ta dobrodušni uradnik kar presenečen, šel je k mojemu namestniku, ki je dobil veselje Petriča aretirati kot veleizdajalca. Mene je to tak dogodek zelo zabaval, ker mi je dal dokaz, kako malo smo navajeni tudi v intimnem občejanju brati resnico, ki je naravno grenka.

Po mojem mnenju pa je ravno za ministrstvo zunanjih zadev koristno, ako sliši resnico o posameznih razpoloženjih, če jih tudi se mora varovati, jih takoj posplošiti. Zal ni vse rožnato in še enkrat žal je, da potek dogodkov ni takšen, da bi se ta razpoloženja pesimistične nature, h katerim nagibajo skoro vsi naši narodi, mogla utihniti. Samoobsebi umevno je, da tega javno ne moremo priznati; bilo bi nespametno verovati, da ti nedostatki ne obstoje, zato, ker mi o njih ne govorimo. Tu je Petrič, ki z monarhijo gotovo pošteno misli, kakor Jugoslovjan pošteno misli more, zelo koristno opominjevalec.

Sprejmite itd. . . . Hoen s. r.

To pismo je bilo pisano v nemščini, in še obstoji. Prav tako pošten, resnicoljuben in hraber je ostal pokojni Petrič tudi v Jugoslaviji in ga zlobna kritika ali pa nerazumevanje njegovih misli ni motilo in pripravilo do tega, da bi se potuhnil, kadar je šlo za resnico.

Spominu mnogo preizkušenega tovariša

Le malo slovenskih časnikarjev je, ki bi doživeli in dobojevali toliko bojev in ostali nezlomljeni kljub vsem težkim izkušnjam. Kakor pokojni Jože Petrič. Njegovo ostro in neustrašeno pero je bilo v vednem boju in udarjalo tudi v najvišje vrhove, če je bilo potrebno. Koliko ostrih polemik, koliko bistronnih člankov, koliko prodornih dvotipov je zapisal nepozabni Čika Pera v tem boju. A ni bil še en boj končan, že je prišpil svoj svinčnik za nov boj in za še ostrejši odgovor. Bil je pokojni Jože Petrič borec, ki je delal čast svojemu stanu.

A v tem boju ni bil nikdar oseben, čeprav je bil še tako oster in še tako neizprosni. Njemu je šlo vedno le za stvar, ker tudi sam ni nikdar iskal v življenju ne nagrade ne priznanja in ne osebnih koristi. Skromno in tiho je bilo njegovo življenje, pa čeprav je marsikateri ostri boj v našem javnem življenju izhajal od njegovega ostrega peresa.

Pri vsej ostrosti pa je znal pisati pokojni Čika Pera tudi s humorjem, da se je moral smejati celo tisti, ki je plačal račun za njegove ostroumnosti. Kako se je svoje dni vsa Ljubljana in vsa Slovenija zabavala, ko je čitala tiste slavne Petričeve humorne polemike »o Mačku, dem weltberühmten«. Samo človek s tako dobrim značajem, kakor ga je imel pokojni Petrič, je mogel kljub vsem neveselostim življenja ohraniti tako zdrav in dobrosrčen humor.

Pokojni Jože Petrič pa je bil tudi eden najbolj plodovitih časnikarjev. Karkoli je bilo treba, vse je mogel in takoj napisati Jože Petrič. Bil je poklicni novinar, ki je dorastel vsakemu novinarskemu poslu.

Sodeloval je pri celih vrsti listov, ker je pač bil to njegov težki in grenki kruh, ker komercializirano novinarstvo, ne trpi več novinarjev, ki bi pisali samo to, kar je njim po vojni. Čeprav pa je bil Jože Petrič silno plodovit in marljiv, čeprav je po en-

dan napisal celo serijo člankov, vendar se ni nikdar dokopal do posebnega socialnega položaja. Niso na eni strani zrelostni borec posebno priljubljeni, a na drugi strani tudi Jože Petrič ni bil človek, ki bi tudi le rahlo opozoril na svoje gmotne potrebe.

Pokojni Jože Petrič je imel svoje in globoko izklesano naziranje o svetu in zato je bil njegov pogled na življenje vedno jase, zato je vedno pravilno presojal dogodke, zato je mogel biti novinar, ki je vodnik svojim čitateljem. Ni se nikdar udajal nobenim iluzijam, zato pa ga niso spravile iz ravnotežja niti najgrše intrige, pa čeprav se je z njimi hotela uničiti tudi njegova eksistenca. Celu na te intrige je mogel Petrič odgovoriti s humorjem.

Sedaj je njegovo ostro pero prenehalo. Njegova velika duša, tako vneto udana vsemu plemenitemu in dobremu je našla svoj zaslužni mir in pokoj.

S težkim srcem se poslavljamo od svojega mnogo preizkušenega tovariša, ki je vse svoje življenje posvetil javnosti, a ki ni izpolnila svoje dolžnosti do njega.

Slava spominu Jožeta Petriča, slava spominu borbenega časnikarja!

Važna seja glavnega odbora Jugosl. učiteljskega združenja

Dne 16. in 17. julija t. l. je imel v Beogradu svojo sejo glavni odbor Jugoslovanskega učiteljskega združenja, ki je sklepal o raznih organizacijskih, učiteljskih in šolskih vprašanjih. Najvažnejša notranja organizacijska zadeva, ki jo je obravnaval, je bila ostavka podpredsednika g. Todora Dimitrijevića in pa sklep celotnega izvršnega odbora, ki je stavil svoja mesta glavnemu odboru na razpoloženje. Kakor smo zvedeli, je bil vzrok ostavki podpredsednika njegova nedavna premestitev. Te ostavke glavni odbor ni sprejel, ker ni uvaževal izrešenih razlogov in je izrazil podpredsedniku svoje popolno zaupanje. V zvezi s to premestitvijo, dalje zaradi premestitve še nekega drugega člana izvršnega odbora in enakih odlokov, ki so zadevali tudi številne člane združenja, je prišel izvršni odbor pri svojem delu v težak položaj, ki mu je narekoval gornji sklep. Visti nekaterih listov, da je podal izvršni odbor svoja mesta na razpoloženje zaradi formalne vrtnitve predsednika g. Dimnika na prejšnje službeno mesto v Ljubljano, se po naših informacijah niso izkazale za točne.

Seje je vodil predsednik združenja gosp. Ivan Dimnik. Ob otvoritvi prve seje je predsednik pošteli spomin prosvetnega veterana pokojnega Mihajla Jovića, bivšega predsednika Jugoslovanskega učiteljskega združenja in ustanovitelja mladinskega lista »Zorica«. Nato je obširno poročal o situaciji v združenju, o šolskih in prosvetnih vprašanjih. Tajnik glavnega odbora gospod Milinko Lazić je prečital ekspozice o administrativnih poslih združenja, a gospod Josip Pezelj, član izvršnega odbora, je poročal glavnemu odboru o personalnih zadevah. Po končanih poročilih je prečital g. Dimnik glavnemu odboru naslednje izjavo:

Da bi se mogel glavni odbor v današnji situaciji povsem nepristrano izjaviti glede zaupnice dosedanjemu in nadaljnjemu delu izvršnega odbora, je sprejel ta na svoji 32. seji sledeči soglasni sklep:

Glavnemu odboru se stavijo na razpoloženje mesta vseh članov izvršnega odbora s prošnjo, da o tem sklepa. Ako smatra za potrebno, da se v interesu čimboljšega uspeha v organizaciji pregrupa in spremeni način dela in nastopanja, se naproša, da sklepa tudi o tem.

Glavni odbor JUU je razpravljaj o sklepu izvršnega odbora z dne 16. julija t. l. in je v njegovi odsotnosti soglasno sklenil:

1.) Kot vrhovni predstavnik JUU izraza glavni odbor svoje popolno zaupanje vsem članom izvršnega odbora, ki so prišli na ta mesta po soglasni volji in želji celotnega učiteljskega.

2.) Glavni odbor odobrava v celoti stališče in delo izvršnega odbora, ki je ukrenil za van in organizacijo v korist šole, naroda in države vse, kar in kolikor je bilo v njegovi moči in je prav zato potrebno, da ostane na svojem mestu in vztraja na delu.

3.) Ker je izvršni odbor izraz splošnega raz-

Radio-Ljubljana proti Radio-Valu

Očitek prikrite plemenske mržnje

Ljubljana, 19. junija.

Radio-Ljubljana je po svojem pravnem zastopniku dr. Mihi Kreku vložilo na sodišču tožbo proti Radio-Valu zaradi besed, ki sta jih parala dr. Dular in dr. Tavžesa beograjskemu Radiu, in katere so bile naperjene zlasti proti člankom v tej reviji, češ da ti članki Radio-Ljubljane izražajo prikrito plemensko mržnjo.

Kot tožilca sta nastopila pisec teh člankov profesor N. Kuret in zadruga Radio-Ljubljana. Dr. Stare Miloš, ki je zastopal odvetnika doktor Kreka, je dokazoval, da je Radio-Ljubljana v teh člankih, ki so izhajali pred letom, izpovedal le odkrit patriotizem, saj je Radio-Ljubljana prav za prav bistveno samo beograjska revija, v katero se vsilje le par listov slovenskega teksta in se naslov označi z Ljubljano. Zaradi tega sta v reviji označena kot urednika Peter Obradović, kot lastnik in izdajatelj pa Sreton Obradović, oba v Beogradu. Odgovornost za slovenski del pa je že razvidna iz naslova lista. Zastopnik zasebne tožbe nadalje še izvaja glede tožbene pravice zasebnih tožilcev, da sta oba obtožena vedela, da je v reviji Radio-Ljubljana pisec slovenskih člankov N. Kuret in da revijo razširja Radio, reg. zadr. z nom. zav.

Zastopnik toženih, dr. Dularja in dr. Tavžesa, ki jih ni bilo na razpravi, je zasebno tožbo izpodbijal tako, da imenovana tožilca po tiskov-

Preje, kakor si nabavite nove obrtniške izdelke, si izvolite ogledati razstavo na liceju.

Prepričali se boste, da so obrtniški izdelki prvovrstni in visoko vredni.

položenja učiteljstva, se glavni odbor skupno z organiziranim učiteljsvom v vsem solidarižira z izvršnim odborom in prevzema popolno odgovornost za njegovo delo.

Po sprejetju tega sklepa so glavni, izvršni in nadzorni odbor nadaljevali svoje delo.

Glavnemu odboru je bil predložen osnutek novih pravil JUU, v katerih so upoštevane vse želje, ki jih je izražalo zadnja leta učiteljstva. Ravno tako je izdelal izvršni odbor po željah učiteljstva osnutek novega pravilnika JUU in osnutek za Socialni fond Viteškega Kralja Aleksandra ter osnutek pravil Učiteljske samopomoči, ki naj bi se organizirala po celji državi.

Glavna skupščina JUU bo v Sarajevu v duh 22. 23. in 24. avgusta t. l.

Dolgotrajna je bila debata o predloženem proračunu za bodoče upravno leto. Proračun izkazuje vsega 1.458.750 Din dohodkov in ravno toliko izdatkov ter je bil končno po nekaterih nebitvenih izpremembah soglasno sprejet ter bo predložen glavni skupščini kot soglasen predlog glavnega odbora.

Po končanem delu je izdal glavni odbor sledeči soglasno sprejeti komunikacije:

Glavni odbor JUU je na svojih sejah 16. in 17. junija t. l. po poročilih predsedništva in ostalih članov izvršnega odbora JUU, kakor tudi predstavnikov vseh banovinskih sekcij, sprejel naslednji komunikacije:

a) Število članstva v JUU se je znatno povečalo, kar je znak, da učiteljstvo razume veliki pomen organizacije in da ima popolno zaupanje v svoje predstavnike.

b) Vzdrževanje narodne šole je do take mere nepopolno, da ogroža pravilni prosvetni razvoj jugoslovanske mladine.

c) V administraciji je dosegel izvršni odbor viden uspeh, dasir: vno je letošnji proračun za 170.600 Din manjš od lanskega in za 580.400 Din manjš od predlanskega.

d) Izvršni odbor je dosleden svojim obljubam, pedanim takoj po izvolitvi, deloval za dvig moralnega, intelektualnega in materialnega nivoja jugoslovanskega učiteljstva. Se posebej se pozna trud za notranjo ureditev in okrepitev organizacije, kar priča izdelava osnutkov: pravilnika socialnega fonda Viteškega Kralja Aleksandra Zedinitelja, pravil in poslovnik JUU, pravil fonda Učiteljske samopomoči, pedagoške biblioteke i. dr., v katerih so upoštevane vse učiteljske želje v teh problemih.

d) V posebno delikatnem vprašanju — pravne zaščite članstva — je podvel izvršni odbor vse ukrepe in je izčrpal vsa sredstva, ki so mu bila po čl. 3. točka g) in po čl. 11. točka c) pravil na razpolago, da bi se popravili oni primeri, za katere so dani moralni in pravni pogoji. Izvršni odbor se pooblašča, da izkoristi vsa legalna sredstva, ki so mu na razpolago. Glavni odbor ga zagotavlja, da ga bo pri tem prizadevanju podprlo celotno jugoslovansko učiteljstvo.

nem zakonu nimata pravice do zasebne tožbe, ampak samo pravno podpisani urednik, izdajatelj ali razširjevalec. Tožbenca pa tudi nista mogla vedeti, da je pisec omenjenih člankov N. Kuret, zato odpade tudi pravica na sklicevanje glede § 301. tiskovnega zakona.

Dr. Miloš Stare je razlagal, da izvršajo izrečene inkriminirane besede zaradi nasprotnih konkurenčnih interesov, ker se je Radio-Val čutil pred Radiom-Ljubljano v nevarnosti, da ne bi dobil naročnikov in je zato hotel prikazati Radio-Ljubljano kot list, ki izraza prikrito plemensko mržnjo.

Sodnik je nato razglasil sodbo, češ da zasebnemu tožniku ne pritiče legitimacija do zasebne tožbe in je tožena dr. Dularja in dr. Tavžesa oprostil krivde.

Krani

Na drž. realni gimnaziji v Kranju bodo sprejemni izpiti za 1. razred 26. junija. Prijave, kolkovane s 5 Din, se bodo sprejemale v ravnateljstvu pisarni od 21. do 24. junija v dopoldanskih urah. Prijavam je treba priložiti ročni list in zadnje šolsko izpričevalo. Sprejemati se bodo učenci, ki so bili rojeni v letih 1922., 1923., 1924. in 1925. in ki so brez slabe ocen dovršili 4. razred osnovne šole. V avgustu ni sprejemnih izpity.

Dnevni dogodki

* Razstava tehniške srednje šole. Šolska uprava vlijudno opozarja občinstvo, da bo velika šolska razstava otvorjena v petek, dne 21. t. m. ob pol 11. in da bo odprta samo tri dni, do vštete nedelje, dne 23. t. m. Razstavljeni bo: V mezaninu v velikih dvorani strokovna grafična dela iz strojništva in elektrotehnike, izdelki kovinskih delavnic (razni stroji, precizni aparati, orodja itd.) in izdelki graverske delavnice; v 1. nadstropju v dvorani 10. in sobi 15. ročni izdelki, strokovne in dekorativne risbe ženske obrtne šole (perilo, obleke in vezenje); v dvorani 16. risarski izdelki moških obrtnih šol (kiparjev, keramikov in graverjev), dalje izdelki modeliranja in keramiški izdelki; v II. nadstropju v sobi 6. nova moderna oprema za direkcijsko pisarno, izdelana na mizarški delovodski šoli, v dvorani 10. grafična dela arhitektonsko-grabnega odseka tehniške srednje šole, v sobi 15. strugarski ročni izdelki, razna lužila in ornamentalne risbe mizarске in strugarske delovodske šole, ročni izdelki kiparjev in rezbarjev in izdelki banovinske šole za glasbila (citre, kitare, vijoline). Nihče naj ne zamudi te izredne prilike dobiti jasen pregled vsega strokovnega dela našega največjega obrtnošolskega zavoda. Vstopnine ni. Kupi se lahko tiskan vodf po razstavi.

M. U. Dr. A. F. FERENČAK

za splošno zdravilstvo

Je preselil svojo ordinacijo iz Beograda v Ljubljano
Ordinara 10. — 1. in od 1/4. — 6. ure
Gajeva 3 (poleg nebotičnika)

× Druga skupina ameriških Slovencev, namejnena na evharistični kongres bo prispela v Ljubljano 24. t. m. z brzovlakom ob 8.50 zjutraj. Našim rojakom, katere je zbral za izlet v domovino g. Leo Zakrajšek, privedijo na glavnem kolodvoru v Ljubljani slovesen sprejem izseljeniške organizacije. K temu sprejemu so vabljeni vsi prijatelji in znanci naših izseljencev.

× Volitve za jesen . . . . . LUTZ
× Članarino za SPD je treba poravnati do 30. junija t. l. ker sicer izgubi članstvo redni in izredni član SPD. Po 1. juliju morajo plačati člani razen članarine še zamudnino. SPD v Ljubljani vabi planince, ki za leto 1935. dosedaj še niso plačali članarine, da to takoj stori v društveni pisarni SPD, Aleksandrova cesta 4, ali po Poštni hranilnici na ček. račun 11.004.

× Ogledniki za cesto iz Londona v Carigrad. Prihodnji ponedeljek opoldne pride na našo mejo skupina avtomobilistov iz Anglije, ki ima v imenu mednarodne tujkoprometne alianse nalogo proučiti veliko mednarodno avtomobilsko cesto iz Londona v Carigrad, dolgo 3117 km. V Beogradu jih pričakujejo še isti dan med sedmo in osmo uro zvečer. Ko si bodo gosti ogledali gradnjo nove ceste v Zemunu, bodo šli na Avalo, nato pa na Oplenac. Potem bo ugledna skupina angleških avtomobilistov nadaljevala vožnjo čez Vrnjačko Banjo v Soliju.

× Nacionalna ura. Ob 19.30 bo prenos iz Beograda. Predava zastopnik kmetijskega ministarstva za Beograd, Zagreb in Ljubljano.

Vesna-akumulator Maribor
avto-, radio- (motorne) baterije
Domači proizvodi
Enoletna garancija

× Zanimive vesti iz življenja ameriških Slovencev. Zadnji mesec je v Milwaukee preminul rojak John Mitlič, star 55 let, ki je zapustil premoženje v znesku 16.536.38. Pokojni je imel v sredini mesta dobro idočo krojačnico. Njegova zapuščina obstoja iz 6.536.38 v gotovini, ki so naloženi v neki banki in v poštni hranilnici, ter iz sto delnic neke posojilnice, po 100 vsaka. Javni administrator išče dediče, katerih pa dosedaj v Milwaukee in v Ameriki ni mogel najti. Poizvedovanje o dedičih gre sedaj v Jugoslavijo. Med pokojnikovo korespondenco se je našlo neko pismo iz Smedereva, iz česar se sklepa, da je bil pokojni nekje tam doma. Ako ne najdejo dedičev, pojde zapuščina v državni šolski sklad. — Komur je o John Mitliču kaj znano, naj to sporoči ustmeno ali pismeno izseljeniškem referentu kr. banske uprave v Ljubljani.

× Vodovod na Sljemenu. Te dni si je komisija ogledala vodovod, katerega je zgradilo Hrvatsko planinsko društvo na Sljemenu v višini 1.030 m. Vodo bo dobival tudi Dečji planinski dom, katerega je na Sljemenu zgradila banska uprava.

× 30 hiš bi morali porušiti v zagrebškem predmestju, ker so bile zgrajene proti pravilom gradbenega načrta v Zagrebu. S pomočjo posredovanja zagrebške Občinske gospodarske in socialne organizacije je občina naposled preklcala to zahtevo.

× Maščevanje ruske emigrantke. V Banjaluki so obsodili na 20 let ječe 30letno rusko begunko Milko Bundevsškojo, ki se je maščevala nad bratom svojega prijatelja Nikolo Solajem. Zažgala mu je hišo in hlev. Žrtev požara pa je bila Nikolajeva hčerka.

× Strupena sarma. V Sarajevu se je zastrupila družina Razije Miserlića, ki je uživala pri obedu sarmo, zavito v liste divje vinske trte. V bolnišnici so vsem članom družine izprali želodec in jih rešili smrti.

× Roje golubaških mušic je prinesel južni veter tudi v Banat, kjer napadajo ljudi in goved. Oblasti si prizadevajo na vse načine, da bi to nadlego zatrle.

Gostilna,
pension ŠMERC v Mojstrani
se priporoča vsem cenjenim gostom

* Ljudska univerza v Ljubljani bo imela svoj izredni občni zbor vsredo 26. t. m. ob 20. uri na drž. trgovski akademiji.

× Zakonski pekel. V Bačkem Monoštru je ubil neki Stipan Jager svojega zeta Adama Kolarja, starega 60 let. Kolar je svojo hčer, ki je poročena z Jagrom, vzal k sebi, ker jo je mož v pijanosti vedno pretepal. Ko je Jager prišel pred dnevi po svojo ženo, je nastal v hiši prepir, v katerem je Jager z velikim kuhinjskim nožem zabodel svojega zeta v prsa.

Agitacija za zimo . . . . . LUTZ
× Smrtna nesreča v Zagorju. V torek zjutraj se je ponesrečil v Zagorju komaj 33letni rudar Prašnikar Jožef. Delal je na nočni izmeni in bil zaposlen pri gradnji »šahata«. Okoli 2. ure ponoči se je zrušil oder, na katerem je stal Prašnikar in njegov sodelavec Sinkovec Jože, ki mu je v zadnjem trenutku uspelo, da se je obdržal. Prašnikar je pa padel v 81 metrov globok »šahat«, kjer so ga potem dobili že mrtvega s polomljenimi nogami.

× Oglejte si v izložbi Teokarovič, nasproti dramskega gledališča plakatni osnutki, katerega je izdelal naš znanj umetnik Trpin.

× Razpis službe zdravnika. Kr. banska uprava Dravske banovine razpisuje službo zdravnika združene zdravstvene občine Novo mesto. Prosilci morajo imeti dovršeno zdravniško pripravljalo službo (staž) ter vsaj 6 mesecev bolnišne prakse iz porodništva in ginekologije. Prošnje se naj vložijo pri kr. banski upravi do 30. junija 1935.

× »Službeni liste prinaša v svojem 49. kosu z dne 19. t. m. pravilnik o povprečini za službeno potovanje starešinam pri orožništvu in o povračilih orožnikom in civilnim osebam v službi pri orožništvu ob premostitvi-selitvi po službeni potrebi in pri službenih potovanjih; popravek zakonov o srednjih trgovinskih šolah; in objave banske uprave o pobiranju občinskih davščin v občinah Boh. Srednja vas, Cerklje, Ceremošnjice, Genterovci, Križevci, Marljanci, Nevlje, Pameče, Ribnica-trg, Selea, Središče ob Dravi, Stara Loka, Senčur, St. Vid, Smarjeta-Bela cerkev, Strigova, Voličina in Zelezniki. — V »Prilogi« je priobčenih več sodnih, dražbenih in konkurznih oklicev, licitacijskih in dobavnih razglasov in objav. Med važnejšimi razpisi je razpis pragmatičnega mesla občinskega delovodje v občinah: Duplek, srez Maribor levi breg, Gor. Radgona-okolica, Gor. Petrovci, srez Murska Sobota, Kamnica, Zg. Kungota in Zelimlje ter razpis pragmatičnega mesta občinskega delovodje pripravnika v občinah: Mozirje-okolica, Poljčane in Smarjeta-Bela cerkev.

Servitor-vata
prevladuje v gospodinjstvih, ker čisti na najboljši in najcenejši način vse kovinske predmete

Dobite jo v vsaki železniški in špicerijski trgovini

× Žene, starši. Udeležite se važnega zborovanja v mestni dvorani (magistrat) v soboto, dne 22. junija 1935 ob pol 19. uri. Govorile bomo o važnih ženskih zadevah: O obstoju mestne ženske realne gimnazije; o otvoritvi prvega letnika ženskega učiteljišča. Zahtevalo bomo preklic uredbe o redukciji draginskih doklad poročenim aktivnim in upokojnim javnim nameščenkam. — Jugoslovanska ženska zveza, sekcija za Dravsko banovino.

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA
20. junija, Katoličani: Sv. Rešnje Telo. — Pravoslavni: 7. junija, Sv. Teodot.
DEZURNE LEKARNE
Leustek, Resljeva cesta 1; Bahovec, Kongresni trg 12; Komotar, Vič-Glince, Tržaška cesta 12.

* Otvoritev Poštnega doma v Ljubljani, Tyrševa cesta 39 bo dne 23. junija t. l. ob 14.30.

* Kresni večer na ljubljanskem Gradu v nedeljo 23. t. m. priredi Rdeči križ, da pomnoži svoj fond za zimske podpore bednim ljubljancem. Vstopnina samo dva dinarja. Začetek ob štirih popoldne. Promenadni koncert.

* Kopalni vlak Ljubljana gl. kol. — Skofja Loka. Danes 20. junija t. l. ob ugodnem vremenu vozi na progi Ljubljana gl. kol. — Skofja Loka kopalni vlak, z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 12. uri 50 min. in prihodom v Skofjo Loko ob 13. uri 31 min. ter v obratni smeri za povratek kopalcev, kopalni vlak, z odhodom iz Skofje Loke ob 18. uri 23 min. ter prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 19. uri 03 min. Za ta vlaka plačajo odrasle osebe polovično, otroci od 4 do 10. leta starosti četrtinsko vozno ceno in sicer tako, da si za odhod kupijo celo »oziroma otroci polovično vozno karto, ki jim velja za brezplačen povratek s kopalnim vlakom.

* Smrt uglednega vrtnarja. Pri Sv. Križu v Ljubljani je umrl vrtnar in posestnik g. Pavel Simenc, star 50 let. G. Simenc je bil ugleden in priznan mojster v vrtnarstvu. Rojen je bil v Ljubljani, potem ko se je izučil, se je pa še popolnil v svoji stroki v tujini. Bil je član raznih narodnih in podpornih društev. Zaljujoči materi in soprogi ter ostalim sorodnikom naše sožalje!

* Liliom je eno najboljših oderskih del, kar jih je po vojni uprizorila naša drama. To Molnarjevo legendo uprizori sedaj prof. Šest s svojimi gojenci dramatične šole ljubljanskega drž. konservatorija. Nastopi cela vrsta gojencev, ki jih poznamo deloma z produkcij operne šole, v drami Liliom prvič v samostojnih vlogah, razen nekaterih, ki sodelujejo že v ljubljanski drami. Produkcija dramatične šole bo jutri v petek, dne 21. t. m. ob 20. uri v dramskem gledališču. Predprodaja vstopnic od Din 4—14 pri dnevnih blagajni v operi.

* Klavirska šola prof. Janka Ravnika se bo predstavila ljubljanski koncertni publiki drevi ob četrtno na sedem v Filharmonični dvorani. Obisk nocojšnje Ravnikove klavirske produkcije najtopleje priporočamo. Spored za 2 Din v Matici knjigarni.

* Starši, pripeljite otroke danes na Pomladansko otroško slavoje Atene na igrišču v Tivoli. Vstopnice po Din 3.— in Din 5.—.

POZOR! POZOR!

Ljubljančani — kopalci!

Vroči dnevi so prišli. Vročine se boste pa lahko ubranili, če boste posejali

kopališče na Ljubljani,

kjer se Vam nudijo razen kopanja še različne igre. Tudi čolni so na razpolago. Vsak dan gorika in mrzla jedila po želji. Za obisk se priporoča vodstvo.

* Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma), Vas postreže z najboljšim blagom in najnižimi cenami. Ako hočete kupiti in prihraniti denar, potem obiščite to trgovino.

* Koncert na mestnem magistratu. Glasbena Matica ljubljanska priredi v ponedeljek 24. t. m. v prostorih glavnega magistratnega poslopja na mestnem trgu koncert, katerega spored je sestavljen iz del klasične godbe. Podrobni spored priobčimo jutri, na zanimiv koncert že danes opozarjamo, sedeži pa bodo od četrta dalje v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

* Železniški upokojenci, upokojenke, rentniki in milošćinarji imajo jutri v petek ob 16. uri v dvorani pri »Levu« na Gosposvetki cesti strokovni sestanek, na katerem se bo razpravljalo o položaju upokojencev, posebno še glede na težko stanje takozvanih kronskih upokojencev, upokojencev bivše južne železnice, še neprevrednih rentnikov. Sklepa lo se bo o ukrepih za defitivno ureditev vprašanja izenačenja starouupokojencev, za to vsi prizadeti na sestanek.

Elektromotorji novi in rabljeni, vse neposredno vedno v valiki izbiri na prodaj. Lastna delavnica za prevajanje in popraviljanje dinamo, avtodinamo, elektromotorjev ter vseh elektroaparatur. Izvršujemo vse električne instalacije za razsvetljavo in pogon * ELEKTROPROJEKTIJE
FRANJO PERCINLIČ-Ljubljana
GOSPOSVETSKE CESTE 18
ELEFON 2371

* Sokolska župa Ljubljana — prosvetni odbor poziva vse svoje članstvo, ki poseduje radioaparate, da takoj javi z dopisnico župnemu prosvetnemu odboru ali pa pri svojem društvu. Na dopisnici je treba navesti kakšen aparat poseduje in katerega društva je član lastnik aparata. Nadalje opozarja ZPO vse edince, da bosta začetkom avgusta župni lutkovni tečaj in koncert avgusta obli prosvetni tečaj. Vse edince naj že danes javijo ZPO svoje kandidate.

Maribor

△ Oblastni odbor narodnega odbora v Mariboru pozivlja svoje članstvo in vsa nacionalna društva, da se udeležijo danes sprejema bolgarskih bratov v Mariboru na kolodvoru ob 11.

△ Slovensko planinsko društvo v Mariboru sporoča, da je uvedlo svoje poslovne prostore na Aleksandrovi cesti 16. Tam se plačuje članarina in dobivajo vse informacije zaradi poseta planinskih koč, prospektov itd. Stalne uradne ure so od 9. do pol 13. in od 18. do 19.

△ Smrt otroka v studencu. V torek popoldne je v Limbušu na tragičen način utonil 4letni sinček Viničarja Repa. Starši so ga popoldne, ko so delali v vinogradu, pustili samega doma, kjer se je nekaj časa igral, potem pa je stopil do bližnjega studenca, se nagnil preko njega, pri tem padel vanj in utonil. Mrtvo truplo so našli sosede, ko so prišli po vodo.

△ Nočna lekarniška služba. V četrtek imata nočno lekarniško službo Minarikova lekarna na Glavnem trgu in Sivakova lekarna na Aleksandrovi cesti. — V petek pa imata nočno službo Maverjeva lekarna v Gosposki ulici in Königova lekarna na Aleksandrovi cesti.

△ Na razstavi psov v Zagrebu je bil odlično ocenjen kuček »Pontoc«, last gospe Marije Podlesnik, prav dobro pa nemški ovčar »Afra«, last g. Heberta Jurija iz Studencev. Isto očno je prejel buldog »Fifi«, last ge. prof. Rostoharjeve iz Maribora.

△ Lepa slavnost podmladkarjev Jadranske Straže. Preteklo nedeljo so razvili v unionski dvorani podmladki JS prve in druge deske ter druge deklishe narodne šole v Mariboru svoj prapor. Razvitiu in blagoslovitvi praporov so prisostvovali predstavniki oblasti, šol, občinskega odbora in krajevnih odborov JS ter veliko število drugih prijateljev naše mladine. Po pozdravnih besedah šolskega upravitelja g. Petriča so mladi stražarji vseh treh šol izvajali primeren spored, ki se je globoko dojmilo vseh navzočih. Navdušene in prisrčne so bile besede, ki sta jih na zbrane naslovila šolski nadzornik g. Alt in zastopnik občinskega odbora JS g. Janko Pirc. Sledila je blagoslovitev praporov, ki jo je opravil pater Anton Avbelj, kumice pa so bile gospe Lenardova, Makarjeva in dr. Ravnikova. Ob koncu lepe slavnosti se je zahvalil kumicam s prisrčnimi besedami g. S. Rode, od najmlajših pa so prejele kumice v znak hvalečnosti za velikodušen in dragocen dar lepe šopke rož.

△ Iz policijske torbe. Že dalje časa obiskuje Mariborčane neki 15letni nepridiprav z nabilarno polo, ki je podpisana s ponarejenim podpisom ravmatelja meščanske šole v Mariboru. Javnost se prosi in opozarja, naj dečka, če bi se še kje pojavil, takoj izroči policiji.

△ S koso nad siva. V Kamnici sta se večeraj popoldne spopadla 38letni viničarski sin Franc Lešnik in njegov oče. Prepiru je sledil pretep in je udaril oče sina s koso po glavi tako močno, da so morali poklicati reševalce, ki so poškodovanega Franca Lešnika pripeljali v bolnico.

△ Sport. Danes bo ob 18. uri v Ljudskem vrtu prvenstvena nogometna tekma med ISSK Mariborom in SK Rapidom.

△ Javnosti! Ponovno opozarjamo, da pripe danes ob 11. uri popoldne v Maribor večja skupina bolgarskih železničarjev. Na kolodvoru bo slavnostni sprejem, ki se ga naj udeležijo vsa nacionalna javnost. Opoldne bo v »Unionu« slavnostni banket za povabljene goste.

△ Rokoborbe. V ponedeljek zvečer so rokoborbe, ki jih prireja na verandi Uniona ISSK Maribor, končale z naslednjimi rezultati: Mariborčan Filipančič je že v 3. minuti premagal češkoslovaškega prvaka Kruppo. Anglež Morton in zamorec Kip Keney in Jugoslovan Janeš ter Nemec dr. Audersch so se borili neodločeno. Najzanimivejša je bila borba med Poljakom Serbinskim in Rusom Kirilovim. Zmagal je Serbinski v 31. minuti.

Celje

■ Nogomet. Danes ob 17. bo prijateljska nogometna tekma »Merkure«, Zagreb : SK Celje.

■ Iz trgovskega sveta. Združenje trgovcev za sreze Celje, Gornji grad, Slovenjgradec in Šmarje bo imelo svojo 12. redno glavno skupščino de 25. t. m. Začetek ob osmih dopoldne v mali dvorani Celjskega doma.

■ Izlet CPD. Danes izleti članstvo CPD v Šmartno v Rožni dolini. Odhod ob 13. od Trgovske šole. Občinstvo je vabljeno.

■ Licitacija dostave paketov. Poštna direkcija je razpisala dražbo za dostavo paketov v Celju. Pogajanje je določeno za 22. t. m. ob 10. uri dopoldne na magistratu.

■ Telovska procesija. Danes ob osmih bo v farni cerkvi slovesno opravilo, po maši pa bo procesija po občinem redu.

Cene oblekam znatno znižane

Modni atelje F. MEŠKO, CELJE

■ Izlet k Celjski koči priredi v nedeljo, dne 23. t. m. društvo »Soča«. Izleta se more udeležiti vsakdo. Zbirališče na Kapucinskem mostu ob pol 8. zjutraj. Odhod točno ob 8.

■ Sestanek upokojencev. Sestanek vseh drž. in samoupravnih upokojencev in upokojenk iz Celja in okolice bo v petek, 21. t. m. ob 10.30 v restavraciji Narodnega doma. Predaval bo tajnik društva jugoslovanskih državnih in samoupravnih upokojencev in upokojenk v Mariboru. Vabljeni so pripadniki vseh slojev in panog.

■ Kolesarska zvezdna dirka, ki je v nedeljo ni bilo, je preložena na nedeljo 23. t. m.

■ »Matiček se ženit« v mestnem gledališču v petek 21. t. m. To bo zadnja predstava. Vstopnice se še dobijo v knjigarni »Domovina«.

Zaradi preselitve trgovine znižane cene

KOLBEZEN FRANČ, CELJE

■ Sprejemni izpit za 1. razred državne gimnazije bo v četrtek, dne 27. t. m. Začetek ob osmih dopoldne. Prošnje je treba kolekovati z Din 5.— in opremiti s krstnim listom in zadnjim šolskim izkazom ali spričevalom. Prošnje je vložiti najpozneje 23. t. m.

■ Električne ne bo. Zavoljo vzdrževalnih del na daljnovidnih in čiščenja transformatorskih postaj bo do nedeljo falski tok od 6. do 14. ukinjen za Celje in okolico.

■ Obrtna razstava. 4. avgusta bo otvorjena celjska razstava. To bo najpomembnejša obrtniška prireditev v Celju v zadnjem desetletju. Razstava bo nudila poleg dovršenih razstavnih izdelkov tudi mnogo zabave.

Novo mesto

Novo mesto govori. Pod tem naslovom bo ljubljanska radio-oddajna postaja prihodnjo soboto 22. t. m. zvečer oddajala program iz Novega mesta, pri katerem bodo sodelovala novomeška pevska društva, sokolski orkester itd. Vse Novomeščane in prijatelje Dolenjske že danes opozarjamo na ta zanimiv prenos.

Sportni klub Elan bo v četrtek 20. t. m. popoldne na svojem igrišču na Loki odigral nogometno tekmo z ljubljanskim sportnim klubom »Svoboda«.

Preteklo nedeljo se je v Gotni vasi pri Novem mestu vršila prireditev društva kmečkih fantov in deklet. V tekmi se je izkazalo tudi neko dekle. Istega dne je bila tudi prireditev društva kmečkih fantov in deklet v Sent Jerneju, v Kostanjevici na Krki pa je bil letni telovadni nastop tamošnjega Sokola.

Krka je polna kopalcev. Temperatura vode je dosegla že 22°C. Za polja, posebno v Podgorju, je že kar potreben dež, ki se sicer skoro vsak dan obeta, pa ga le ni; lepo vreme je pa blagoslov za žita, ki so izredno lepa, posebno pa za vinograde.

Višji tečajni izpit na tukajšnji gimnaziji se je pričel v torek 11. t. m. in bo trajal do 24. t. m. K izpitu se je prijavilo 31 kandidatov in kandidatinj. — Tako visokega števila kandidatov novomeška gimnazija že precej časa ni imela.

Višnja gora

Jubilej. Prostovoljna gasilska četa v Višnji gori bo imela 7. julija letos lepo slavoje. Praznovala bo 50 letnico društvenega obstoja, obenem pa bo razvila svoj prapor. Pokrovitelj prireditve bo g. ban dr. Puc, za kar so mu gasilci, vsi Višnjani in občina iskreno hvaležni.

Laško

Redne strelske vežbe strelske družine v Laškem bodo od 27. t. m. naprej vsak četrtek od 18. ure do mraka, V četrtek 27. t. m. bo ob 18. uri zbor na strelišču.

Odmevi

O »novih frontah v podonavski politiki« razpravlja »Neue Zürcher Zeitung« z dne 17. t. m. in piše med drugim: »Spričo raznih mednarodnih dogodkov so nastopile v zadržanju vzhodno evropskih držav glede aktualnih podonavskih in balkanskih vprašanj nenadne spremembe. Kot odločilne momente za to navajajo v diplomatskih krogih zrahljanje strelske fronte velesil, močno zavezanost Italije zaradi abesinskega vprašanja in razbremenitev sovjetske Unije na Daljnem Vzhodu. Bližnje posledice tega naj bi bile: zmanjšanje udarne sile zapadnih velesil v Vzhodni Evropi, oslabilitev diplomatske hegemonije Italije na Dunaju in v Budimpešti in nova delavnost sovjetske diplomacije v Evropi. Ker je še vedno veliko vprašanje, ali bo prišlo do podonavske konference pod italijanskim patronatom, se zdej pričakuje Lavalova iniciativa. Protivdeci proti Göringovim snovitvam v glavnih mestih Balkana se zdi nujno potrebna. Seveda se precej odkrito izjavlja, da Göringovi diplomatski pomenki v Beogradu in Sofiji niso rodili nikakega pomembnega rezultata. Po drugi strani pa išče čigar nezaupanje proti Italiji, se ni skoro nič zmanjšalo, naslonitve na kako drugo velesilo, ki naj bi prijateljstvo s Francijo izpopolnila. ... ki je z Balkanskim sporazumom svojo zunanjepolitično pozicijo močno utrdil, zastopa slejkoprej na bukareški konferenci utrjeno stališče, da je podonavski pakt za Balkanski sporazum sprejemljiv le v zvezi s sredozemskim paktom.«

Za nemške poglede na položaj v Srednji Evropi po Beneševem obisku v Moskvi je zanimiv dopis praškega korespondenta »Völkischer Beobachter«-ju z dne 18. t. m., iz katerega posnemamo: »Srednjeevropsko politiko CSR bodo odslej sovjeti krepko podpirali. Podonavsko vprašanje naj bi torej bilo rešeno tako, kakor se to zdi Rusom in Čehom potrebno in njih smotrom ustrezaajoče, pri čemer je nadvse pikantno, da se Avstrija v zadnjem času zelo zavzema za simpatije CSR, da bi tako mogla obdržati svoj vladajoči sistem, ker se le zdi, da prijateljstvo Italije ni tolike vrednosti kakor se sicer pogosto rado poudarja. Tako bi tudi Avstrija zlezla v interesno sfero Rusije in Male antante...«

V listu »Kurjer Warszawski« piše general Sikorski: »Značilna lastnost Prusov je njih zakrknjen kult militarizma. Rudi tega skoraj mističnega kulta in ob istočasnem poprusenju političnega in socialnega življenja nemškega naroda, njegove znanosti in umetnosti, da, celo njegove religije — triumf nam dobro znanega potsdamskega duha ni težak. Od dne do dne in čedalje bolj postaja simbol »nacionalne obnovitve« Nemčije.«

Čudno tezo o nastanku poljske države zagovarja dr. Wilhelm v. Kloeber v knjigi »Vom Weltkrieg zur Nationalen Revolution« (Monakovo 1935), kjer čitamo med drugim: »Poljska, ustvarjena od Nemčije (!) v letu 1916., je zahtevala nemška ozemlja. Postavila se je odkrito na stran antante in je z oboroženimi čredami vdrila v Poznanjsko... General Le Rond je med plebiscitom podpiral izpade poljskih tolpa, postavljenih tja od poljskega komisarja Korfanta za strahovanje nemških prebivalcev... in to živalsko nasilje poljskih tolpa nad nemškimi možmi, ženami in otroki se da primerjati kvčkemu še z bolševičskimi grozodejstvi.« — Tudi doprinos k poljsko-nemškemu »prijateljstvu«...

O nemškem prodiranju proti jugovzhodu je pred kratkim pisal znani dunajski list »Börse« med drugim: »Med tem ko se bijejo velike govorniške bitke med Nemčijo in streško fronto velesil, med tem ko zadnji govor rajhovskega kanclerja nemškega Rajha pod mikroskopom proučujejo, je v jugovzhodni Evropi na delu nemška gospodarska ofenziva, katere odsvit je redko zaide v prostore velike evropske politike. Le tu in tam naletimo v časopisju Srednje Evrope na poročila o izrednem nemškem gospodarskem elanu, ki je izvajan s silnimi sredstvi.«

O notranjepolitičnem položaju na Poljskem javlja varsavski dopisnik »Prager Presse« svojemu listu: »Razvoj notranjepolitičnih prilik na Poljskem po nenadni smrti Jožefa Pilsudskega kaže, da globoka pretresenost, ki jo je v poljskem narodu povzročila izguba njegovega voditelja, nikakor ni zavrla v zadnjem desetletju, t. j. od majskega prevrata v letu 1926. počasi se razvijajočega izoblikovanja nove specifične državne oblike poljske republike. Nasprotno, skoro bi lahko trdili, da maršalovi dediči in njegovi nekdanji sodelavci kot izvrševalci njegove nenapisane oporoče se z večjo energijo in delovno silo nadaljujejo z realizacijo zakonodajnih aktov, ki naj pod gradnjo avtoritativno vladane države položijo še zadnje temelje, kakor popreje, ko je še izključeno vladala volja težko bolnega. Uresničenje te zamisli je dejansko nastopilo že z dnem obnove nove poljske ustave, t. j. 23. aprila letos... Nadaljnji razvoj notranjepolitičnega položaja na Poljskem pa stoji po sprejetju novih volilnih zakonov v sejni in senatu pred velikim vprašanjem.«

Sport

Disciplina je zmagala!

Včeraj ob 10. dopoldne se je pričela seja komiteja za balkanski pokal, da se razčisti čudno zadržanje romunskih delegatov, ki so izjavili, da ne priznajo v ponedeljek odigrane tekme z Jugoslavijo, ki se mora razveljaviti. Razpoloženje je postalo še slabše, ko so izjavljali, da bodo zapustili Romuni Sofijo, če se njihovi zahtevi ne ustreže. Kljub temu so jugoslovanski delegati trdno vztrajali na zahtevi, da se odigra samo 12 minut tekme, ker da je bila ostala tekma pravilno in veljavno odigrana. Bolgarski delegati so se takoj pridružili našemu stališču in opozorili Romune na dejstvo, da mora plačati po statutu balkanskih pokalnih tekem 3000 dolarjev odškodnine vsak, kdor zapusti svojevleto tekmovalje. To je precej pomirilo Romune, še bolj pa jih je razorožil grški sodnik Hadziopulos, ki je izjavil, da je bilo igrišče sposobno za odigranje tekme in da je on sodil že tekme na mnogo slabšem terenu. Temu mnenju se je pridružil tudi grški delegat. Tako Romunom ni preostalo nič drugega, kot da so pristali na tezo Jugoslovanov, in se bo odigralo preostalih 12 minut tekme Jugoslavija : Romunija, ki je bila prekinjena pri stanju 2 : 0 za Jugoslavijo, v petek 21. t. m. na igrišču »Junaka«.

Primorje : Ilirija

Danes igrata na igrišču Primorja oba domača »sovražnika« svojo prvo letošnjo prijateljsko tekmo. To srečanje je bilo v časih, ko sta si še stala nasproti oba konkurenta v ostrem prvenstvenem boju, vedno prava sportna senzacija za Ljubljano. Upajmo, da bo naše sportno občinstvo tudi danes, ko se v prijateljskem srečanju obeta prav lep sport, napolnilo igrišče in obujalo spomine na nekdanja »vroča« srečanja. Tekma bo ob 18. Sodil jo bo po sporazumu zagrebški sodnik Rosenfeld.

Po prvem kolu tekem za srednjeevropski pokal

Največje presenečenje prve runde letošnjega tekmovalja je bil odlični, start obeh češkoslovaških provincialnih moštev Židenice in Viktorije Plzen, in pa poraz vseh štirih zastopnikov Madjarske. Židenice so pokazale odlično igro in so vodile vse do 15 minut pred koncem s 3 : 0 in bi bilo lahko ostalo pri tem rezultatu, da si niso Čehoslovaki vtepli v glavo, da morajo zabiti še četrti gol. Tako pa se je uveljavila znamenita Rapidova »četrt ure« in Dunajčani so zabili v tem času 2 gola tako, da so se šanse Židenic — v nedeljo igrajo revanžno tekmo na Dunaju — da se obdržijo še naprej v tekmovalju skrčile na minimum. Viktorija Plzen je remizirala doma s slavnom Juventusom iz Turina 3 : 3 (2 : 2) in bi bila zaslužila celo zmago. Juventus, čigar slava je privabila na igrišče za Plzen rekordno število (18.000) gledalcev ni izpolnil vseh pričakovanj.

Da bo Flarentina gladko zmagala (2 : 0) v Budimpešti nad madjarskim prvacom Ujpestom, tega celo Italijani sami niso pričakovali. Njihova zmaga je bila še bolj sigurna kot kaže rezultat.

Slavija je z lahkoto zmagala v Szegedu, čeprav je igrala s 5 rezervami. Poraz Madjarov (4 : 1) bi bil lahko še večji, če bi se bilo Prazanom ljubilo.

Najboljšo vlogo izmed madjarskih moštev je igrala še Hungaria na Dunaju proti Admiri. Čeprav je zmagala Admira z 2 : 1, je bila Hungaria vednarle boljše moštvo.

Briljantno igro je pokazala Austria proti močni Ambroziani v Milanu; zasenčila je

celo igro slovitega »Wunderteama«. Stari Sindelar je frapiral s čudovito igro in tudi ostali niso zaostajali. Avstrija je vodila že s 5 : 0 in šele v poslednjih minutah popravi Meazza po solokacijah na 5 : 2. Igro je ovirala silna vročina, ki je na koncu čisto izčrpala obe moštvi.

Remis praške Sparte na Dunaju z Vienno (1 : 1) je vsekakor uspeh zanjo. V Pragi, pri revanžni tekmi Vienna skoraj nima upanja na uspeh.

Drobne sportne vesti

»Olimpiado mljke« so imenovali srečanje najboljših tekačev sveta na 1 angl. miljo, ki je bilo v Princetonu (USA). Novozelandski J. Lovelock je prišel iz Londona, da pokaže, da mu ameriški favoriti: Cunningham (Kansas Univ.), Bonthron (Princeton Univ.) in Venzke (Pennsylvania Univ.) niso dorastli. Zmagal je Lovelock v 4:12.2 z 150 metra pred Bonthronom in Cunninghamom. 50 m pred vrljem so bili še vsi trije tekači v isti višini.

V Parizu je zmagal Peter Fick na 100 m prosto v času 58.6 sek. nad Francozom Diennerjem (1:02).

54.50 m je vrgel kladivo v Newyorku metalec Dryer. Ze 90.000 vstopnic so zahtevali za finalno nogometno tekmo Schalke 04 in V. f. B. Stuttgart, ki bo to nedeljo v Kölnu. Kölnski stadion ima pa samo za 72.000 gledalcev prostora.

Finale tekmovalja za Davisov pokal evropske zone, bo 12.—14. julija v Pragi med Nemčijo in Češkoslovaško. Prva je odpravila v semifinalu Avstralijo s 4 : 1, Južna Afrika pa je izgubila napram Češkoslovaški 5 : 0.

Pokal za najbolj fair moštvo v tekmovalnih za državno prvenstvo so ustanovili na Češkoslovaškem. Ta ustanova bi tudi za naša tekmovalja gotovo ne bila napačna.

V avtomobilskih dirkah na Nürnberg-Ringu je zmaga Caracciola na Mercedes Benzu za 1 sek. pred Rosenmayerjem (Auto Union) in starim Chironom (Alfa Romeo). V nordijskem nogometnem prvenstvu sta igrali Finska : Švedska 2 : 2 (1 : 0).

Stafetno moštvo kalifornijske univerze je v Los Angelesu izboljšalo svetovni rekord 4x440 yardov na 3:12.4.

Moštvo bosih nogometišev s Fidži otočja bo gostovalo drugo leto v Londonu. Manager Brotherton trdi, da igrajo otočani izvrsten nogomet in da bi lahko zmagali tudi nad kakšnim angleškim ligašem. To sicer ni gotovo, sigurno pa je, da angleško gentlemanstvo ne bo šlo tako daleč, da bi igrali tudi oni z gosti — bosci.

Lahkoatletski tromač: Beograd—Praga—Bukarešta v Beogradu je končal z zmago Prazanov, ki so dosegli 107 točk, Beograd 94 točk, Bukarešta 63 točk. Ta rezultat je vsekakor uspeh naših lahkih atletov.

ZSK »Hermes« moto-sekcija. Seja sekcijskega odbora se vrši dne 21. t. m. ob 20. uri v restavraciji »Keršič«. Istočasno se poroča vsem članom sekcije, da je v nedeljo t. j. 23. t. m. izlet na Jezerko. Prijatelji našega kluba se k temu izletu vltudno vabijo. Odhod iz Ljubljane bomo potom časopisov poročali.

Kopališče SK Jadrana v Kozelji je odprto vsak dan od 7. zjutraj do 8. zvečer. Člani imajo znižano vstopnino, ako so poravnali članarino. Kdor želi vstopiti v plaivalno sekcijo SK Jadrana, naj se javi v klubovi pisarni v Kozelji.

Lahkoatletci, ki so se prijavili za SK Jadrana se pozivajo, da se zglase v četrtek od 6.—7. ure v klubovi pisarni.

V. Talichu. Pričakujemo, da se nam bo kmalu predstavil tudi kot dirigent ter mu želimo še mnogo uspehov pri nadaljnjem študiju.

Vladimir Vujić piše o »izsledkih« ljeningrajskega Kraveeva in zagrebčana Džordževića, ki da sta skozi prizmo marksizma dognala, da je osnovni ton srbske narodne pesmi in njena etična podlaga »proletarska zavest«. Ugotavlja tudi, da je na isti temi Ilija Zivančević tvegal »panteističen izpad«.

—k Sava Popović o likovni umetnosti. V prirodni težnji za svobodo je našel človeški duh nespretni izraz svobo v umetnosti. Veliki umetniki so izkoristili to svobo do zaustvarjanje novih del, novih pojmov in novih disciplin. Mali, suženjsko razpoloženi duhovi pa ne občutijo dovolj globoko tega nagona svobode in ga tudi ne doumejo.

Zanje pomeni svoboda v umetnosti odrekanje vseh težkoč, ki so na potu umetnika neizbežne. Odtod razmetanost, neodgovornost in spolzka čutnost barv, ki so odlika naših modernih.

Naši umetniki, ne glede na šoto, ki jih pripadajo, morajo razumeti, da je šola pač — šola in ne umetnost, da je risba — risba in ne umetnost, in da je barva — barva in ne umetnost. Enkrat za vselej morajo razumeti tudi to, da dobro narisana ali naslikana stvar še ni nujno umetnost. (Narodna Odbrana.) I. M.

6 narodnih pesmi za 1 glas in klavir. Zložil Zorko Prelovec. Cena 25 Din. Naroča se zbirka na naslov pevskega društva »Ljubljanski Zvon«, Ljubljana, Mestni dom.

V Zagrebu izhaja mladinski glasbeni list »Grliač«. Urejuje ga prof. Srečko Kumar, Svarova ulica 9, III. nadstropje, z glasbenim in književnim delom. Revija izvrstno zalaga mladinske zbornice s skladbami in poučnim čtivom. Letna naročnina Din 180.—

Josip Zorman, bivši član ljubljanske in zagrebške opere praznuje 25. t. m. 30letnico svo-

Radio

Ljubljana: 7.30 O zadržnem vnovčevanju kmetijskih pridelkov (Trček Franc). — 8.00 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 9.00 Verško predavanje (p. Regalat Čebulj). — 9.15 Cas, poročila — 9.30 Svetniku sv. Evharistije. — 11.00 Po naših slovenskih stezicah (Vl. Regally). — 12.00 Pisano polje, igra Radijski orkester. — 16.00 Naprej! koračnice na ploščah. — 16.15 Zenska ura. — 16.30 Zakleta Veronika. — 17.30 Odmevi iz daljnih dni (plošče). — 19.30 Nacionalna ura. — 20.00 Tome. Missa do Angelis. — 21.30 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 22.00 Od vseh strani — za vse ljudi. — 23.30 Za zabavo in za ples (prenos iz nebotičnika).

Beograd: 20.00 simfonični koncert orkestra kraljeve garde. — Zagreb: 17.15 koncert Severjevega kvarteta. — Berlin: 20.10 Plesni večer, 20.03 glasba iz Frankfurta. — Beromünster: 20.00 Koncert komornega orkestra. — Bratislava: 18.55 Plošče, nato prenos iz Prage in Brna. — Breslau: 19.00 Ples iz starih časov, 22.30 Klavirski koncert. — Brno: 21.15 Klavirski koncert. — Pariz: 20.45 Simfonični koncert. — Frankfurt: 20.15 Vokalni in orkestralni koncert. 23.00 Solobna glasba. 24.00 Komorna glasba. — Hamburg: 20.10 Plesna glasba. — Lipsko: 20.10 Vokalni in orkestralni koncert. — Milan: 20.50 Stabat Mater. 22.00 Vokalni koncert. — Monakovo: 20.00 Petje in zvoki alpske dežele. — Praga: 20.45 Pola prevrata, aretacija Kramara, Rašina in Scheinerja. 21.15 Zborovski koncert. 21.40 Prenos koncerta iz zdravilišča Karlovi Vari. — Varšava: 22.20 Večerni koncert. — Dunaj: 22.25 Koncert orkestralne glasbe, nato plesna glasba.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri

20. junija, četrtek: Zlato tele. Red Četrtek.
21. junija, petek: Dramska produkcija gojencev državnega konservatorija.

22. junija, sobota: Izdaja pri Novari, Red B.

Opera

Začetek ob 20. uri

20. junija, četrtek: Netopir. Izven. Znižane cene od 24 Din navzdol.

21. junija, petek: Zaprtje.

22. junija, sobota: Bocaccio. Red A.

Drama

Drevo ponove za red Četrtek Vombergarjevo veseloigro »Zlato tele«, ki spada med posebno zabavne in vesele komade letošnjega repertoarja in izredno zabava publiko. Zasedba je običajna, v igri sodeluje skoro ves moški in ženski ansambel. Režiser: M. Skrbiniček.

Ljubitelji čiste plesne umetnosti opozarjamo na produkcijo plesne šole Mete Vidmarjeve, ki se vrši v ponedeljek 24. t. m. v dramti. Sodelovala je doslej s svojimi učenkami na različnih prireditvah, ter imela interne produkcije, to pa bo po dolgem premoru njena prva javna produkcija, kjer bodo izpolnile ona in njene gojenke ves večer z zanimivim plesnim sporedom, ki daje v prvi vrsti vpogled v delo in razvoj.

Opera

Na praznik v četrtek bodo peli v operi Johan Straussovo opereto »Netopir«. V glavnih partijskih dame: Zupčičeva, Ribičeva, Spanova ter gg. Gostič, Peček, Franc, Janko, J. Rus in Zupan. Dirigent: ravnatelj Polič. Opozarjamo na to za bavno in humorno opereto.

V petek vprizori operna šola drž. konservatorija (oddelek deklamacije, prof. Šesta) zaključno produkcijo. Uprizori se Molnarjeva legenda »Lilium«. Sodelujejo vsi letniki. Opozarjamo prijatelje našega marašaja, da si ogledajo morebitne operne pevce, kako se kretajo kot igralci z govorno besedo. Predprodaja vstopnic je v operi, predstava pa v dramti.

Kultura

Mlad slovenski skladatelj stopa v javnost

Ime Demetrija Žebreta kot skladatelja ni naši glasbeni javnosti neznan. Sam je že pred 2 leti izvedel svojo »Suito« za mali orkester, ki je imela lep uspeh; lani pa je igral dr. Reiner njegov Scherzo za klavir.

20. t. m. bodo izvajali na absolutnem

koncertu mojstrowske šole drž. konservatorija v Pragi njegov »Godalni kvartet«. Žebret je absolviral kompozicijo pri skladatelju dr. J. Suku; študiral pa je poleg kompozicije še četrtlonsko in šestinotonsko glasbo pri prof. A. Habi in dirigiranje pri slavnom dirigentu prof.

jega umetniškega dela. Na odru se je udejstvoval tudi v Osijeku in Novem Sadu, sedaj pa živi v pokouju. Na dan svojega jubileja bo sodeloval na večeru lužičkih narodnih pesmi v Zagrebu. Tudi pri nas zelo znana davorija »Hej trubaču« srbskega skladatelja Josipa Marinkovića, datira iz l. 1905. Takrat jo je kritika v »Lavoriki« smatrala za najboljšo srbsko skladbo.

Pevskih slovnosti in praznovanj je konec. Poteklo je vse v najlepšem redu in v zadovoljnosti vseh, ki so se jih udeleževali. Sedaj bo pa treba preko poletja misliti in se pripravljati na velik koncert Hubadove župe JPS jeseni, ko hočemo osvežiti spomin na našega skladatelja Davorina Jenka. Pobudo za to je dal naš pevski oče Matej Hubad. Malokomu je znano, da Davorin Jenko, skladatelj naše slovenske himne »Na prejšnje slave«, in naše, bivše srbske, dane naše jugoslovanske državne himne »Bože pravde« nima na ljubljanskem pokopališču niti skromnega nagrobnega spomenika. Z. P.

Zastoj

iščete ugodnejših cen. kakor Vam jih nudim

Ludv. Baraga, Ljubljana
(Nebotičnik)

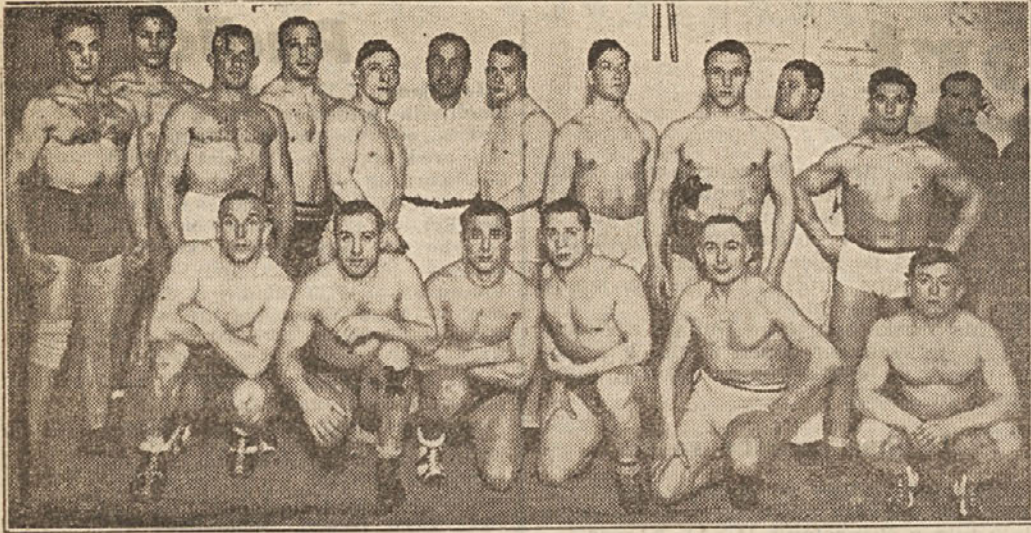
Glavno zastopstvo UNDERWOOD in velika zaloga raznovrstnih pisalnih strojev svetovnih znamk

Kvalitetna polnilna peresa

Vse pisarniške potrebscine. Razmnoževalni in računski stroji.

Sivalni stroji

po izredno znižanih cenah. Vse sivalne potrebscine. Krasnii sivalni eluui. itd. itd.

Slavni jugoslovanski atleti — bratje Bukovac

Naša slika nam predoča atlete na tekmi v Madridu. Med njimi je zastopan tudi jugoslovanski težki atletski klub »Hercules« iz Pariza, ki slovi po vsem športnem svetu in so ga pred petimi leti ustanovili štirje istrski begunci, namreč bratje Riko, Renč, Renato in Rajko Bukovac. Po pisanju francoskih listov so se najbolj odlikovali ti štirje atleti, ki nastopajo v skupini, imenovani »Patrola 4-R«, v grškoroimski rokoborbi in so tudi prvi Jugoslovani, ki so prevzeli težki in nevarni »hatch as cath cans«, namreč ameriško svobodno rokoborbo. Uspeh te jugoslovanske skupine je tako velik, da je bila že drugič povabljena na tekme v Madrid, kjer je najstarejšemu bratu Riku ponujeno mesto trenerja policije. Na sliki Rajko stoji, in Riko čepi ter sta oba naznačena s križcem.

Veliko imenovanje učiteljskih pripravnikov

Nanovo so postavljeni sledeči učil. abiturijenti in abiturijentke za učiteljske pripravnike:

Božič L. Miroslav v St. Janž ob Krki, Dacar Melhior v Mali Slatnik, srez Novo mesto, Kobal Branko v Domžale, Kranjc Marjan v Gor. Lakoš, srez Dol. Lendava, Kriznar Anzelm Zeljko v Crensovcih, srez Dol. Lendava, Pirnat Edvard, Predoslje, srez Kranj, Serpan Edvard, Trebnje, srez Novo mesto, Strubelj Karol, Sv. Andraž-Ptuj, Vročko Miroslav, Strukovec-Murska Sobota, Bobič F. Verena, Krog-Murska Sobota, Brglez I. Marijana, Gederovci-Murska Sobota, Eichkitz J. Margareta, Dole-Litija, Faninger R. Elizabeta, Brezno ob Dravi - Dravograd, Marn A. Karolina, Smartno pri Litiji, Litija, Počivalšek I. Marija, Zetale-Smarje pri Jelšah, Podboj F. Sabina, Grosuplje - Ljubljana vzh. del, Vitine I. Stefanija, Pištanj - Smarje pri Jelšah, Stobih S. Frančiška, Cankova - Murska Sobota, Bakovnik J. Ljudmila, Naklo - Kranj, Brezovar M. Olga, Izlake - Litija, Furlan A. Eleonora, Stari trg - Črnomelj, Germek A. Lucija, Svetinje - Ptuj, Gregorač I. Ana, Sv. Lenart - Laško, Grošelj A. Valerija, Primskovo - Litija, Hribar J. Helena, Cerklje - Kranj, Köchl J. Zlata, Sv. Anton na Poh. - Dravograd, Ljubič D. Barica, Adlešiči - Črnomelj, Robnik F. Marjeta, Sv. Anton v Slov. gor. - Maribor levi breg, Šolko I. Vincencija, Sv. Marko - Ptuj, Svetek A. Danijela, Zabukovje - Brežice, Šijanec L. Natalija, Reka - Maribor desni breg, Trebevske Magdalena, Čemšenik - Kamnik, Vrtovec C. Zora, Vel. Kostevnica - Litija, Suhadolik J. Vida, Naklo - Kranj, Mužina I. Bogomila, Sv. Marjeta - Laško, Zimic J. Florjana-Cveta, Čatež - Novo mesto, Pograjc F. Stanislava, Arlič - Brežice, Bajec I. Teodora, Sv. Anton - Brežice, Baumgartner T. Miroslava, Dol. Nem. vas - Novo mesto, Bauer A. Marija, Mirna peč - Novo mesto, Beranič M. Analiya, Lepa njiva - Gornji grad, Čerček F. Olga, Sv. Janž na Dr. p. - Ptuj, Ferjan M. Milena, Srednja vas - Radovljica, Gajšek A. Ema, Kebelj - Slov. Konjice, Hafner J. Marija, Bašič vas - Krško, Hrovat F. Hermina, Tržič - Kranj, Jug S. Helena, Sv. Vid nad V. - Slovenjgradec, Juršič F. Hedvika, Sv. Duh v Hal. - Ptuj, Klun U. Angela, Gaberje - Dol. Lendava, Gruden J. Bogomira,

Griblje - Črnomelj, Konič F. Antonija, Radalovič - Črnomelj, Križaj A. Ivana, Smartno p. Slg. - Slovenjgradec, Maguč V. Slava, Sv. Lovrenc n. Dr. p. - Ptuj, Makuc F. Bogdana, Stogovci - Ljutomer, Marin R. Alojzija, Sv. Bolfenek v Sl. g. - Ptuj, Medved J. Alojzija, Sv. Peter - Novo mesto, Podjavoršek G. Antonija, Sv. Vid pri Ptuj - Ptuj, Požeg A. Marija, Stopič - Novo mesto, Robnik I. Ema, St. Ilj - Maribor levi breg, Smolnikar J. Leopoldina, Sv. Jurij pod K. - Krško, Štuhec M. Pavla, Ribnica na Poh. - Dravograd, Svigelj F. Ladislava, Mežica - Dravograd, Učakar A. Vida, Predoslje - Kranj, Velikonja M. Marija, Gradišče - Maribor levi breg, Višner A. Ana, Dobrnič - Novo mesto, Lutar S. Elizabeta, Zg. Sv. Kungota - Maribor levi breg, Firis Anka, Radalovič - Črnomelj, Leskovic Ana, Vevnica - Litija, Vuk Vanda, Ruše, Fras J. Ivana, Pišec - Brežice, Hude A. Bogomila, Tribuč - Črnomelj, Janšovec F. Kristina, Cerklje - Kranj, Jesihar J. Gabrijela, Sv. Anton - Brežice, Junger F. Marija, Arlič - Brežice, Kolenc I. Verona, Razbor - Laško, Korošec I. Genevofa, Trbovlje-Vode - Laško, Lešnik I. Marjeta, Sv. Jošt - Ljubljana okolica, Lušin F. Karolina, Bizelsko - Brežice, Miselj J. Marija, Dubrovnik - Dol. Lendava, Mrak A. Branislava, Sv. Barbara v Hal. - Ptuj, Štibler J. Gizela, Sv. Jurij v Sl. g. - Maribor levi breg, Vesel T. Marija, Sv. Ana - Maribor levi breg.

Skupno je sedaj postavljenih 82 učiteljskih abiturijentk in abiturijentov. S tem se je število brezposelnih učiteljev in učiteljic v dravski banovini znižalo od lanskega aprila za nad 600. Po uradni evidenci je danes v banovini še 254 brezposelnih učiteljev, učiteljic so postavljeni vsi. Od gornjega števila jih odpade 131 na letnik 1934, 89 na letnik 1933, 27 na letnik 1932 in 1 na 1931. Od 254 brezposelnih jih je absolviralo drž. učit. šole 156, privatne 98. Zeteli je, da se čim prej sprejmejo v državno službo tudi te in se upoštevajo pri postavitvah absolventke privatnih učiteljskih šol v isti izmeri, kakor abiturijentke državnih, ker zahteva to njihov socialni položaj.

Sanacija Mežice in Črne

Industrijska stagnacija zadnjih let in padeec en industrijskih izdelkov ništa mogla ostati brez vpliva na finance naših industrijskih občin, predvsem onih, ki so popolnoma navezane na izvestno industrijo in so se z njo vred razvile do današnjega obsega. Dočim se pa občine z železarsko in drugo težko industrijo, zlasti pa občine s tekstilno industrijo še dokaj dobro držijo, so prišle rudarske občine v največjo stisko. Svoječasni visoki davčni predpis rudniških obratov, ki je bil kril že sam in z razmeroma nizko doklado skoro vse činske izdatke, je padel na minimum ali celo (v Mežici in Črni) na ničlo. Tako so dohodki teh občin padli katastrofalno, dočim se izdatki niso zmanjšali, pač pa v marsikateri občini še povečali. Saj tlačijo občino množestvini brezposelnih, ki jih prej ni bilo, reducirani rudarji, ne dosti manj pa zaposleni rudarji, ki radi omejenega obratovanja rudnika zaslužijo komaj za najnujnejšo prehrano družine. Stisko še večjajo dolgovi. Industrijske občine so hitro rastle. Treba je bilo graditi in razširjati šole, vodovode in druge komunalne naprave, ki so za goste naseljene in naglo rastoče kraje nujno potrebne. Industrijske občine so mnogo investirale in se — kdo pa je mislil na možnost današnje »krize«? — močno zadolžile. Te dolgove je treba sedaj kljub minimalnim dohodkom odplačevati; kajti denarni zavodi, ki so dali večja posojila in ki so sami v stiski in rabijo gotovino, da morejo poslovati, so pričeli priliskati in zapadle anuitete sodno izterjivati ali celo posojilo odpovedovati. Tako ni čudno, da so štiri rudarske občine postale insolventne: Zagorje ob Savi, Rajhenburg (rudniški revir Senovo), Mežica in Črna. Redno budžetiranje je postalo nemogoče; niti za redne izdatke ni kritija, kaj šele za odplačevanje posojil. Postali so potrebni izredni ukrepi, da se finance teh občin uredijo in poslovanje občine kot javne upravne enote zasigura.

Sanacija financ take občine je možna samo tedaj, če pomagajo složno vsi činitelji, ki so tu kakorkoli zainteresirani. Predvsem občina sama, in sicer s tem, da reducira svoje izdatke na čim nižjo mero, opusti vsako novo investicijo in sploh štedi na vseh koncih in krajih. Dalje upniki, s tem, da dovolijo dolžnici podaljšanje amortizacijske dobe na daljšo dobo, če treba 40 ali celo 60 let, in izdatno znižanje obrestne mere, s čemer se odplačevanje dolgovo zelo olajša. Nič manj pa rudarsko podjetje, ki je končno »ustvarilo« to občino, to maso proletariata, za katerega mora občina graditi šole in druge kulturne in socialne naprave in skrbeti zanj vsestransko, kakor ji to velava zakon o občinah in nadzorna oblast. In no končno kr. banska uprava, ki mora paziti na to, da vse občine v redu poslujejo in da obdržijo kredit, ki je bil še pred par leti neomejen. Banska uprava ima možnost, da organizira tako sanacijsko akcijo in da jo v okviru svojih, sicer zelo omejenih proračunskih možnosti tudi materialno podpre. Na tej osnovi se je pričelo letos s sanacijo občin Mežice in Črne. Prvo teži njena krasna, a še neplačana šola, drugo vodovod in šola, obe pa dejstvo, da glavni davkoplačevalki v občini, svinčenemu rudniku, čigar lastnica je sedaj združba The Central European Mines iz Londona, radi pasivnosti obrata že dve leti niso predpisane nobene avtonomne doklade. V preteklem tednu so bile sanacijske seje obeh občinskih uprav, ki so se jih udeležili poleg županov in vseh članov občinskih uprav tudi generalni ravnatelj rudnika g. Georg Bargate, generalni tajnik g. Viktor Kordan, za dolg občine Mežice tudi gerent okrajne hranilnice v Slovenjgradu g. Ivan Rojnik, in kot referent kr. banske uprave sekretar dr. Sraj. V Mežici se je posrečilo v mirni in stvarni razpravi na podlagi že prej od banske uprave doseženih pristankov uravnovesiti občinski proračun z razmeroma nizko 120% doklado. Po-

sebno je treba podčrtati postopanje angleškega vodstva rudnika, ki se v polni meri zaveda svojih dolžnosti napram javnosti, in ki je že sedaj podpiralo občino s prostovoljnimi prispevki, izjavilo pa na razpravi, da bo v bodoče dajalo občini v kritje nujnih potreb brezobrestne predjudne na račun bodočih doklad. Praktično znači to, da bo rudnik v letih, ko ne bo imel davčnega predpisa, prostovoljno pokrtil proračunski primanjkljaj, s pogojem sicer, da v proračunih ne bo ničesar nepotrebnega in da se izdani zneski vrnejo odnosno poračunajo v letih, ko bo davčni predpis zopet vjsek. Četudi tretj ne gre za plačila, temveč posojila, ki pa se bodo vračala samo v dobrih letih, je pomoč, ki jo nudi rudnik občini preko svojih zakonitih obveznosti, velika. Veliko žrtve je doprinesla tudi okrajna hranilnica v Slovenjgradu, ki je — kljub temu, da je morala odvesti Državni hipotekarni banki večmilijonske naložbe Bratovske skladišne v Mežici in da ne dobiva več javnih denarjev, tako da je sama v stiski, ki jo insolventnost

občine še povečava — pristala na podaljšanje posojila in na znatno znižanje obrestne mere. Tudi razprava v Črni ni potekla brez ugodnega zaključka. Sicer so jo motila nesvarna in malo častna prerekanja in očitanja o tem, kdo da je »zakrivil« gradnjo »nepotrebnega« vodovoda. Tudi ni videti v tej občini onega realnega gledanja na stvari, kakršno je za take prilike potrebno in ki nujno dovede do potrebe sporazumnega delovanja z najvažnejšim davkoplačevalcem v občini. Posrečilo pa se je tudi tu občinski proračun uravnovesiti, ukiniti pobiranje izredno visoke vodovodne doklade za kraj Črna in dobiti od vodstva rudnika enako izjavo kakor v Mežici glede prispevanja k proračunskim izdatkom v času »suše«. Vodovodni proračun pa se je kot proračun občinskega podjetja izločil in se bo uravnovesil pri banški upravi, od katere se pričakuje izdatna subvencija v tej ali oni obliki. Tako sta se obe občini — vsaj zaenkrat — rešili in odplačevanje dolgov spravilo na solidno novo bazo, bi upoštevala interese dolžnika in upnikov.

Kaj bo z mariborskim gradom?

V Mariboru imamo zadnje čase ankete kar po vrsti in na vsaki ne nekaj »reši«; promet na Glavnem trgu brez nujno potrebne tržnice, novi magistrat v gradu brez najvažnejših uradov, zgodovinski spomeniki brez zgodovinskih stavb, tujski promet v mariborskih oblakih prahu in projektiranih izvenmariborskih cestah itd. Morala je priti marsejska katastrofa, da je prišlo šolsko vprašanje v magdalenskem predmestju z mrtve točke, kar pa je na dnevnem redu novi magistrat. Vršimo samo svojo poročevalsko dolžnost, da ugotovimo, da je pretežna večina Mariborčanov proti premestitvi magistrata v grad. Upravičenost mariborskega javnega mnenja je pokazala tudi nedavna anketa o adaptaciji gradu za magistrat na mestnem načelstvu. Anketa je pokazala, da sploh nimamo proračuna generalne adaptacije gradu za magistrat. Zaradi pomanjkanja proračuna, in to nepopolnih projektov, je samoobsebi umljivo, da se finančna stran eventualne adaptacije sploh ne more obravnjavati, še manj pa sklepati o premestitvi magistratnih uradov v grad, dokler ne vemo, koliko bo vsa zaveda sploh stala. Ko nimamo nobenih proračunov za adaptacijo gradu za magistrat, se tudi ne moremo o tem raz-

ostane grad v današnjem stanju. Zavedamo se pa prav tako, da morajo biti stroški za bodoče namere gradu v nekem sorazmerju s stroški za nakup. Mestna občina je dala za grad nekaj nad tri milijone in sedaj bi morala dati, da preseli del magistratnih uradov, pet milijonov, znaša to nad 8 milijonov dinarjev in Maribor stalnega magistrata še niti imel ne bo. To so za današnje čase, ko kričijo po rešitvi naše šole, naša tržnica, naše ceste itd. previsoke vsote za nekaj, kar ne prinese Mariboru ničesar. Če se že misli na nov magistrat, potem se naj pripravljajo sredstva za moderno zgradbo, ki bo res sprejela vse magistratne urade in ki bo času in upravnim svrhom primerna in ki bi svoje naloge mogla izvrševati tudi v najoddaljenejši bodočnosti. Grad sam pa se naj v bodočnosti uredi tako, da bodo stroški za adaptacijo čim manjši, poleg tega pa, da bo imel Maribor od njega tudi kake koristi, če že ne direktno pa vsaj indirektno. Misel stalne vinske poskušnje je samo krilatice, ki pomaga iz zadrege tistemu, ki ne ve prav kaj početi s kletmi. Pri jasnem pojmovanju bi zamogli reči samo: stalna vinska razstava ali vinska in sadna borza ali nekaj po-

Prenos neznanih branilcev Beograda v Kostnico pri cerkvi Ružice v Beogradu.

govarjati, saj manjka razgovorom vsaka proračunska podlaga. Nimamo sicer vpogleda v proračun mestne občine za leto 1935/36, vendar nam je znano, da vsote za adaptacijo niso v proračunu nikjer predvidene, prenosi pa po § 3. proračunske naredbe med partijami niso dopustni. Tako vidimo, da radi pomanjkanja proračuna za projekt adaptacije gradu za magistrat in pa zaradi proračuna mestne občine, sploh nimamo možnosti odločiti o adaptaciji mariborskega gradu za magistrat. Ako pa hočemo zakonodajnim putem pripraviti adaptacijo gradu, moramo vzeti v obzir izjave strokovnjakov o stroških rajске adaptacije, ki bodo dosegli — ako ne celo prekoračili — vsoto petih milijonov dinarjev. Za to vsoto bodo našli v gradu prostor predsedstvo z uradi v današnjem magistratu, knjigovodstvo, vojaški urad in socialno-politični urad. Mestna podjetja, gradbeni urad, mestni fizikat in popisovalni urad pa ostanejo zunaj bodočega magistrata v gradu. Pri tem pa bodo prišli ti uradi v poslovno nepripravne prostore. Na zadnji anketi smo sicer slišali, da je svetloba uradnim prostorom zagotovljena, slišali pa smo tudi, da stoji spomeniški urad pri adaptaciji na stališču čim manjših izprememb. Adaptacija novih prostorov za del magistratnih uradov bi pa stala po izjavah strokovnjakov pet milijonov dinarjev! Opravičeno je bilo vsled tega, da je izjavil obč. svetnik ravnatelj Pogačnik, da je pri teh izgleh najboljše opustiti misel magistrata v gradu in misliti na zidavo novega, ki bi res odgovarjal svojim nalogam in modernim upravnim potrebam. Kako dolgo pa bi v slučaju preselitve nekaterih magistratnih uradov v grad zadoščeval novi magistrat svojim svrhom? Samo do inkorporacije, s katero mora mesto računati v najbližnji bodočnosti. Takoj potem pa bodo magistratni prostori zopet premajhni in mesto bo tam, kjer je bilo, če bi gradu za magistrat ne adaptirali in kjer je danes. Radi tega moramo ugotoviti, da je vsako preseljevanje v magistrat neracionalno, predvsem pa neekonomično, ker povzroča mestu stroške brez vsakega momentanega in še manj trajnega efekta. Popolnoma se zavedamo, da je nemogoče, da

dobnega. Isto je z namestitvijo Tujskoprometne zveze; ta prevažna mariborska ustanova bi se mogla razviti v gradu do tistega, kar bi mogla in morala biti in kar ji je v današnjih prilikah nemogoče. To so samo misli, poleg katerih bi mogli navesti še celo vrsto gospodarskih in kulturnih problemov, ki visijo v zraku. Omenjamo samo muzej, nakar bi mogel dobiti vajeniški dom takoj prostore v Cankarjevi ulici, ali pa bi se mogla razširiti Cankarjeva šola. Ker najbolj pereče vprašanje Maribora je še vedno, kako namestiti našo mladino po šolah, da si ohrani zdravje in vedrino duha. Z načelnega stališča pa smatramo in povdarjamo, da je bila postavitev adaptacije gradu na dnevni red silno neprimerna. Dokler obeljavajo muhe naše stojnice in pokrivajo blago na trgu lege prahu, tako dolgo moramo imeti pred očmi skrajno potrebno tržnico. Dokler se naši otroci gnetejo po vseh šolah, zlasti pa po osnovnih, tako dolgo moramo misliti na šole, pri katerih so obe magdalenski samo prvi korak. Poleg tega pa čakajo Maribor tudi javna dela, s katerimi je v zadnjem času skoraj prenehal. Ker primeri kakor jo kažejo Borza dela ali regulacija Aleksandrove ceste spadajo med tekoče zadeve, katerim se ne more nikjer izogniti, pa bilo kar bilo! Vsako vprašanje mora priti na dnevni red ob svojem času. Danes, ko je ob nepravem času prišla na dnevni red preselitve magistrata, se temu ne moremo izogniti. Povdarjamo pa, da nimamo za obravnavanje tega predpriprav, ker manjka vsak proračun, ker ostane novi magistrat v gradu še vedno stari magistrat, samo da bo stal pet milijonov ter da bo treba radi nemogoče namestitve stalnega magistrata v gradu misliti na novo magistratno posloje, za katero se naj začnejo priprave po točnih načrtih. Grad pa se naj uporabi tako, da bo mariborsko gospodarstvo in mariborsko življenje sploh imelo od njega tudi kake koristi ter da ne bo služil Mariboru samo za na zunaj. Nikdar pa ne sme mesto pozabiti, da so v današnjih težkih časih življenjski mestni problemi, ki čakajo nujne rešitve v šolskih, socialnih, zdravstvenih in gospodarskih vprašanjih in da je treba povsod in pri vsem misliti v prvi vrsti na nje! — Davkoplačevalec.

Silovita železniška nesreča pri Londonu

15 mrtvih, 30 težko, 100 lažje ranjenih — Malo kasneje druga železniška nezgoda s številnimi žrtvami

Kakor smo že kratko omenili, se je pri postaji Welwyn-Garden v pokrajini Hertford, 35 km severno od Londona, v noči na ponedeljek primerila strahovita železniška nesreča, kakršne menda sploh še ne pomni zgodovina angleškega železniškega prometa. Brzovlak s proge London—Newcastle, ki je odpeljal iz Londona v soboto ob 22.45, se je moral malo pred polnočjo pred postajo Welwyn ustaviti, ker proga ni bila prosta. V tem trenutku je s polno brzino zavozil v zadnji voz brzovlaka potniški izletniški vlak, ki je pripeljal s postaje King Cross v Londonu. Trčenje je bilo tako silovito, da je eksplodirala lokomotiva osebnega vlaka. Z obema vlakoma skupaj je potovalo kakih 300 potnikov. Po trčenju sta bila vlaka mahoma spremenjena v kup razvalin. Mednje so bili zagateni nesrečni potniki, ki so obupno klicali na pomoč.

Tema in silovita ploha sta otežkočali reševalna dela. Iz Londona so takoj odposlali na kraj nesreče reševalno osebje, zdravnike in saniteto. Tem se je nudil strahoten prizor. Med razvalinami so stekali in vzdihovali številni ranjenci, nekaj trupel pa je bilo sploh zmečkanih v brezoblično krvavo gmoto. Težki železniški vozovi so bili stisnjeni in zmečkani kakor škatlice za vžigalice. Tračnice so bile razpahnjene in razvaline razbitih vozov so zapirale progo na dolžino dobrih 300 m.

Reševalci so do ranega jutra delali z vso silo in šele po dolgem trudu se jim je tekem nedelje posrečilo očistiti progo in jo vsaj za silo zopet usposobiti za promet. Katastrofa je zahtevala doslej 15 mrtvih in 30 težko ranjenih. Med mrtvimi je tudi 5 žensk in dva otroka. Od teh je 12 oseb

bilo ubitih takoj na mestu, tri pa so umrle med prevozom v bolnico.

Stanje ranjencev je obupno in jim bržkone vsa zdravniška spretnost ne bo mogla rešiti življenja. Razen težko ranjenih je nad 100 oseb srečno odneslo pete z manjšimi ranami in poškodbami.

Trupla nesrečnih žrtev so položili na mrtvaški oder v poslopju neke bližnje tovarne. Razmrcvarjena so tako, da doslej niti za enega mrtliča niso mogli ugotoviti istovetnosti. Kakor izpovedujejo priče strahotne katastrofe, je vozil osebni vlak s hitrostjo 90 km.

V zasilni mrtvašnici so se odigravali presunljivi prizori. Nesrečnik, ki je izvedel, da mu je ob katastrofi smrt ugrabila ženo in otroka, je takoj zblaznel. Vsi dohodi proti tovarni so bili polni ljudstva in je bilo videti kakor preseljevanja narodov. Kljub angleški hladnokrvnosti se je številnim rešiteljem in varnostnim organom le s težavo posrečilo vzdrževati red.

Kakor poročajo iz Londona, je zla usoda 12 ur po tej nesreči zahtevala novo železniško nezgodo, ki se je primerila blizu Glasgowa. Neki vlak je s polno brzino zavozil v odbijač. Pri tem je bilo 29 oseb lažje ranjenih, 3 pa tako težko, da se bore s smrtjo.

Prehlajenje v poletnih dneh

Glavni vzroki prehlajenja poleti so nesmotrena oblačila. Prehlajenje lahko povzroči prehlaka ali pretežka obleka. Pri prelaski obleki znoj prehitro izhlapeva. Zaradi tega se koža preveč ohladi in kot posledica se pojavi navadno v obliki nahoda, prehlad. Zato je treba tudi poleti nositi vsaj lahko spodnjo obleko. Težka volnena spodnja obleka in topla vrhnja obleka vplivata neugodno. Ovirata namreč izhlapevanje znoja in izžarevanje telesne toplote v toliki meri, da postane telo prerazgreto, radi tega onemoglo in občutljivo za najmanjše toplotne spremembe.

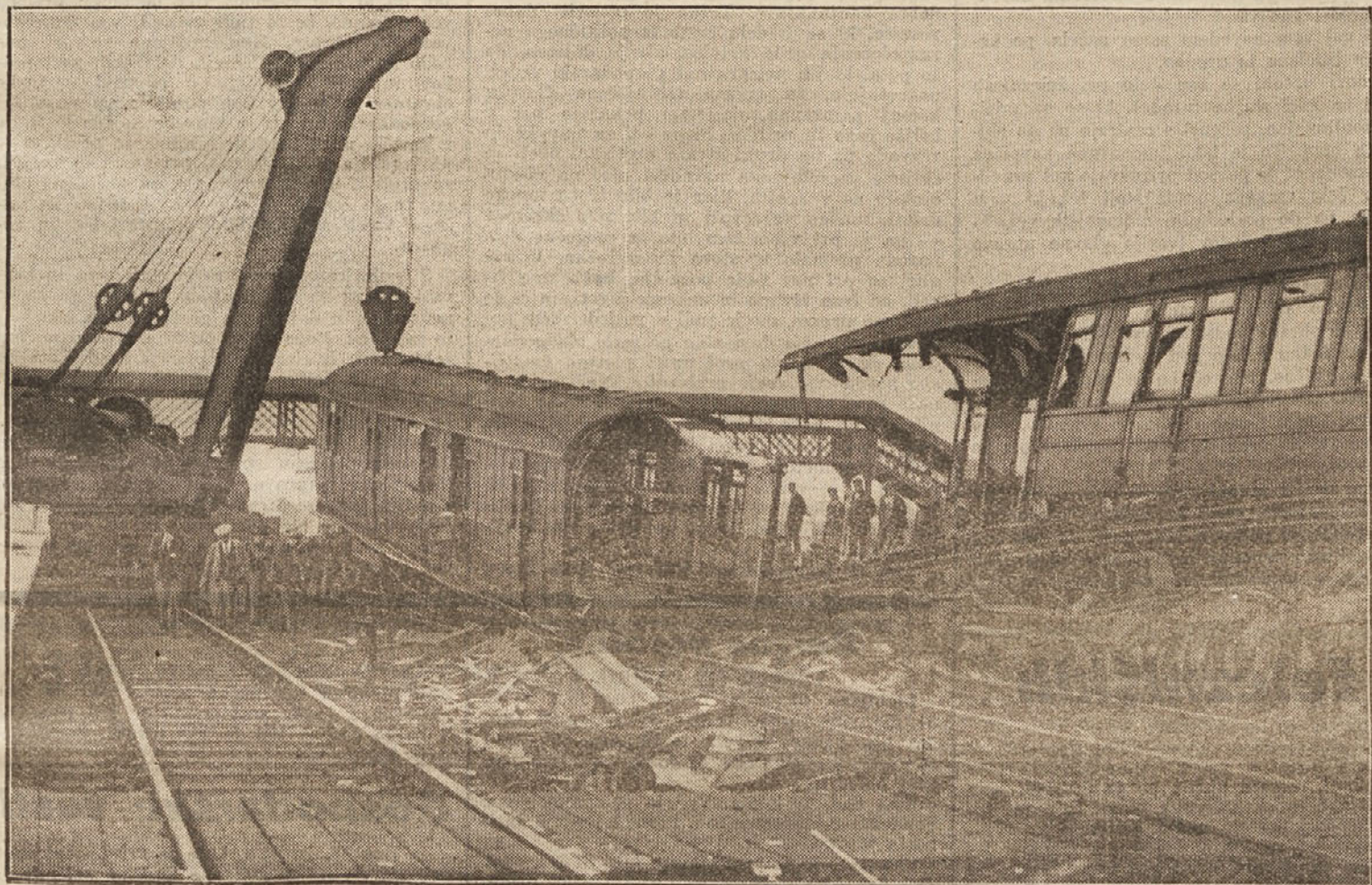
Tudi nezadostno negovanje kože pospešuje možnost prehlajenja. Človeška koža je polna znojnic, ki jih je ca 2 milijona. Poleg teh je obilo maščobnih luknjic, ki ohranjajo kožo voljno in prožno. Vse te znojnice in maščobnice imajo majčkene odprtine na kožni površini. Te luknjice morajo ostati vedno odprte. V nasprotnem primeru je ovirano izločanje znoja in maščobe, radi česar postane koža bolesto občutljiva za vsak dražljaj mraza. Pri ljudeh, ki kože ne negujejo dovolj, povzroči vsaka hladna sapica nahod ali celo kašelj. Poleg skrbno negovane kože so pametno uporabljane zračne kopeli, najboljše sredstvo za utrjevanje. Priporočati je treba tudi pogosto frotiranje kože.

Pogosten vzrok prehlajenja v poletju je prah. Ta poletna nadloga razširja v prvi vrsti boleznj vratu, n. pr. angino. Kadar veter močno dviga prah, je treba usta večkrat izprati s primernim razkuževalnim sredstvom, n. pr. z razredčeno raztopino vodikovega dvokisa.

Ako se koža prav močno ohladi, se prenese to ohlajenje tudi na notranje organe v telesu. Tedaj se pojavi pogosto prehlajenje črev in želodca. Močno razširjeni katarji teh organov so v poletju največkrat posledica prehlada, čeprav radi smatramo, da je bolezen povzročilo sadje ali zelenjava. Pravilno očiščeno in v primerni količini uživano sadje seveda ne more nikdar povzročiti takih katarjev. Pač pa je lahko vzrok prehlajenja na želodcu ali črevih prehladno pitje mrzle vode, zlasti če jo uživamo v večjih množinah. Mrzlo vodo in druge mrzle pijače je treba torej piti le v malih požirkih. Tudi hlastno uživanje sladoleda je želodcu in črevesju škodljivo.

Narod, ki pozablja brate v sužnosti, tepta svojo čast! — Branibor se briga zanje. — Pristopajte!

Ječmen na očeh je gnojno vnetje žlez na trepalnicah in se javlja z bolečino, oteklino in rdečico po vsej trepalnici. Bolezen ni nevarna in tudi ne huda, toda preprečiti jo je težko. Nekateri so prav podvrženi ječmenu in obolevajo periodično, najraje jeseni ali spomladi. Razen prirojene nagnjenosti in podedovanosti je ječmen rad v zvezi z malokrvnostjo, sladkorno boleznijo, škrofulozo, slabo prebavo in želodčnimi težavami. Posebnega zdravila proti ječmenu ni; zdravljenje se ravna po stopnji vnetja. Zdravniški pregled je potreben zato, da se dožene, ali ni ječmen v zvezi s kako drugo nerednostjo v organizmu. Ako človek že od mladega nagiblje k ječmenu, je predvsem potrebno higienično življenje. Zdrava hrana, mnogo zelenjave in sadja, solčne in vodne kopeli, gibanje na prostem, sport, hoja po gorah i. dr. Vse to krepki organizem in ječmen se bo pojavljal vedno redkeje, naposled bo popolnoma prenehal. Marsikomu se je v mladih letih delal ječmen zelo pogosto; z leti, ko se je telo okrepilo, je bolezen izginila.

Mesto katastrofe

Ali smemo na sadje piti vodo?

Pač vsakdo izmed nas se spominja iz svoje mladosti, kako ga je včasih po zavzivanju sladkega sadja zažejalo, pa so mu starši ali vzgojitelji odločno branili piti vodo. Pa smo se v svoji mladostni neskrbnosti in prešernosti skrivaj odtegnili pozornemu očesu očeta ali matere in se nalokali hladne vodice in pričakovali, ali nastopi kazen za prelom zapovedi. Nič nas ni ščipalo, nič zvijalo, v nas pa se je vzbudilo prepričanje, da starši tudi ne vedo vsega in se je omajala vera v njih avtoriteto.

Vendar pa lahko rečemo, da še vlada splo-

šno mnenje, da piti vodo na sadje, zlasti sveže sadje, ni zdravo. To mnenje potrjujejo in utrjuje vsi tisti primeri, ko ljudje, mladi ali odrasli, po sadju in vodi res zbolijo. Tudi mnogi zdravniki trdijo isto, ne da bi se moglo z gotovostjo reči, če so takšna obolenja res posledica takšne nebržnosti ali pa so le slučajna. Statističnih dokazov za to ni, strokovna mnenja pa se le nagibljejo k temu, da je voda po sadju nezdrava za naš želodec.

Kdor bi teoretično iskal vzroka za ta pojav, se mu mora najprej zazdeti stvar čudna. Saj je tudi v jabolku ali hruški gotovo nad

90% vode in če si je poleg tega privoščimo še požirek ali dva, kaj more vendar biti na tem?

Treba je bilo torej nastopiti drugo pot za preiskavo, v koliko moramo vendarle dati veljavo imenovanemu ljudskemu pravilu. To je bila pot bakteriološke preiskave pri bolnikih, ki so po zavzivanju sadja in vode oboleli. Pri vseh primerih — bolniki so bili otroci — so bili povzročitelji bolezni bacili grize. Ti pa gotovo niso prihajali od vode, temveč od vžitega sadja.

Na sadni kožici je namreč polno bolezenskih klic, ki lahko povzročijo v poletni vročini obolenje črevesja. Če pijemo mrzlo vodo, ustvarimo en pogoj več, da se nam v črevesju te bolezenske klice razvijajo. Zato je predvsem važno, da tem bolezenskim klicam sploh preprečimo dohod v naš organizem s tem, da sadje pred vživanjem olupimo ali ga oparimo z vrelo vodo. Po takšnem sadju lahko bolj brez skrbi izpijemo tudi kozarec vode.

Svojevrsna armada

V Hollywoodu so priredili poseben prometno vzgojni teden, da bi meščane in meščanke naučili oprezne hoje po mestnih ulicah. Seveda so sodelovale tudi pripadnice filmske umetnosti.

Vaje angleške mornarice

Moštvo protiletalskih baterij v novih zaščitnih uniformah proti plinskim napadom.

Reorganizacija naših železnic

V torek 18. t. m. je sprejel prometni minister novinarje in jim dal tole izjavo:

Pri prevzetju tega važnega resora sem srečal štiri temeljne probleme, ki se imajo urediti:

1. Upravna organizacija dežavnih železnic in vseh drugih ustanov ministrstva,
2. znižanje tarife,
3. določitev splošnega načrta za gradnjo železnic za vso državo,
4. ureditev osebnega vprašanja, ki predstavlja sprčo števila osebja in velikosti ustanov ter gospodarskih podjetij tega ministrstva velik in težaven problem.

Naše železnice so doslej dalele na temelju organizacije treh uredb, in sicer iz let 1919, 1921 in 1927, ki v glavnem še danes veljajo. Uredba iz leta 1919, izdana v vsej naglici, je bila, čeprav se zdj nekoliko paradoksnu, ena izmed najboljših med vsemi tremi, ker dopušča največ delovne svobode, kar je bistveni pogoj vsakega podjetja. Pozneje so železnice in druge ustanove ministrstva vse bolj in bolj oklepale verige birokratizma. Prišli smo tako daleč, da so se delovni postopki, zlasti upravni, tako komplicirali, da so se zdeli formalnosti važnejše od bistva in je bila onemogočena sleherna ekspeditivnost in racionalno delo. Odveč je poudarjati, da se je to pokazalo tudi pri finančnem efektu zelo neugodno: posledica tega je bilo padanje dohodkov. To se ne bi bilo zgodilo, če bi bila uprava sodobnejša.

Te uredbe so se izdelovale šablonsko in so urejale bolj vprašanje razdelitve posameznih uradov na vznočaj. Niso pa urejale vprašanja organizacije smotrenega dela. Zato smo tudi prišli tako daleč, da se največji del časa pri centrali zapravlja s pisanjem po večini nepotrebnih aktov, tako da smo s temi arhivi, ki pomenijo sterilno delo, tako prenatrpani, da ne vemo kaj bi z njimi.

Vprašanje reorganizacije gospodarskega podjetja, kakršne so železnice, plovba, pošte itd., ni ne pravno, ne finančno vprašanje, temveč samo vprašanje racionalnega dela. Če se je pri izdelovanju nove organizacije vsakdo bal, da bi svojim nemeščencem poklonil popolno zaupanje in jim dal popolno svobodo pri delu, ni prav nič čudno, da je posledica takšnega pojmovanja formalistična kontrola brez slehernega zmisla, ki ne samo ni mogla korigirati načina

gospodarjenja, temveč je bila prava muka za čistega, kdor je delal in ustvarjal. Ta kontrola je imela še eno negativno posledico, da je onemogočala dognanje dejanske odgovornosti za posamezne akte.

Po prihodu na to mesto sem takoj vzel v delo uredbo o reorganizaciji železnic in drugih ustanov prometnega ministrstva, in sicer na popolnoma drugačni osnovi, kakor je bila dosežanja. To uredbo intenzivno proučujemo že pet mesecev, ker je pa to težak problem, pri katerem so v inozemstvu ponekod delali po cela desetletja, se bo to pri nas uredilo razmeroma hitro.

Ko sem izdelal načrt te uredbe, sem jo razdelil vsem ustanovam svojega resora v presojo in z nalogo, da morajo vsi šefi obvezno podati svoje mnenje, in sicer popolnoma svobodno. Na podlagi dobljenega materiala smo uredbo predelali in jo poslali ponovno nekaterim organom v proučevanje in smo tako še enkrat zbrali material za definitivno redakcijo te organizacijske uredbe. Čez kakih 10 ali 14 dni bom že lahko to uredbo izročil kr. vladi v odobritev, nato pa še finančnim odborom narodnega predstavnštva.

Zdaj naj vam navedem samo načela, po katerih je izdelana ta uredba.

Po novi uredbi se vse delo pri železnicah razdeli na štiri službe (urade), ki so organizirane kontinualno, počenši s centralo pa do najmanjših enot. To je tako imenovana navpična organizacija, ki jo povsod priznavajo kot pravilno. Na čelu vsakega urada stoji šef, ki vodi od vrha pa do poslednjih, najmanjših vej. Ti štirje upravni uradi tvorijo glavno upravo državnih železnic.

Glede organizacije dela smo v tej uredbi izvedli široko dekoncentracijo poslov. Glavna uprava si ohrani vodstvo, izvršilni organi pa lahko svobodno delajo pod nadzorstvom, ki ne bo formalistično, temveč bo le nadzorstvo gospodarstva. Po tej uredbi bodo pokrajinska ravnateljstva imela popolno delovno svobodo, zato bodo pa imeli organi tudi vso odgovornost za svoje delo.

Upam, da bo ta naš primer vplival tudi na druga ministrstva, zlasti na tista, ki imajo razna gospodarska podjetja, tako da bodo tudi ona na podoben temelju organizirala racionalno delo, da se odpravijo vse nepotrebne formalnosti.

Uspeh znižanja železniških tarif

Gosp. prometni minister je dal novinarjem tole izjavo o znižanju tarif:

Ker vlada veliko zanimanje za to, kakšen uspeh je pokazalo znižanje tarif, kar je takisto naloga moje prometne politike, vam lahko rečem, da sem z uspehi popolnoma zadovoljen. Še več, bolj kakor zadovoljen.

Kakor veste, smo potniške tarife v notranjem prometu znižali glede na razdalje in dovolili posebne popuste v lokalnem prometu. Ta nova tarifa je zlasti znižala voznino na Jadransko morje in v kopališča ter v razna tujsko-prometna letovišča. Tudi prevozne cene za prtljago in ekspresno blago smo znižali.

Ker so nove tarife v veljavi šele tri in pol meseca, je nemogoče dati definitivne rezultate. V zvezi tem vam bom pa dal nekatere podatke, da boste mogli presoditi, kakšen učinek je dalo znižanje tarif.

Da se morejo pravilno oceniti rezultati, doseženi z znižanjem teh tarif, moramo imeti tole pred očmi: da je potniški promet, ne v številu prevoza vojakov, neprestano padal, in sicer od 40 milijonov potnikov, kolikor se jih je vozilo leta 1931, na 29 milijonov leta 1934. Padec znaša tedaj okoli 27%. Ta padec smo pričakovali tudi letos.

Prav tako so padli tudi dohodki, in sicer od 710 milijonov leta 1931. Na 550 milijonov leta 1934, to je za okoli 23%.

Tudi letos je število potnikov padlo, in sicer januarja za 4% februarja pa za 5,55%. To sta meseca, ko so veljale še stare tarife. Ko so pa stopile nove tarife v veljavo, je padanje števila potnikov ne samo prenehalo, temveč je začelo naglo naraščati. Tako se je število potnikov meseca marca povečalo za 10,87%, meseca aprila za 22,73%, meseca maja pa za 16%, vendar podatki za maj še niso definitivni. Če vzamemo število potnikov, ki kupijo listke brez režijskih popustov in brez običajnih ugodnosti ter ne štejemo vojakov, je pa porast potnikov v marcu, ko so tarife stopile v veljavo, znašal za 26,82% več

kakor lani, meseca aprila pa za 33,51%. Kar se prtljage in ekspresnega blaga tiče, je število ekspedij takisto padlo januarja za 17%, februarja pa za 8% v primeri z lanskim letom. Ko so stopile v veljavo nove tarife, je to padanje prenehalo in število ekspedij je začelo naglo naraščati, tako da je meseca marca, ko so stopile nove tarife v veljavo, število ekspedij naraslo za 6,67%, meseca aprila za 23,34%, aprila pa za 41,12% v primeru z istimi meseci lanskega leta. Kakor vidite, kažejo te številke vprav neverjetno naraščanje števila ekspedije prtljage in ekspresnega blaga, vse to po zaslugi znižanja tarif.

Tudi število po društvu »Putnik« prodanih listkov je rapidno naraščalo, tako da je društvo Putnik meseca aprila t. l. nadkrililo svoje dohodke za 2,22% v primeri z istim mesecem lanskega leta. Dohodki od prtljage in ekspresnega blaga so vzlic velikanskemu znižanju tarif že maja meseca na podlagi provizornih podatkov preseglji dohodke meseca maja lanskega leta.

Glede dohodkov od potniškega prometa, vam lahko povem, da so bili meseca marca za 16,75%, aprila pa za 7,28%, torej za prav toliko manjši kakor v januarju, ko so še veljale stare tarife. Meseca maja za 9,68%, v prvi polovici meseca junija so pa že preseglji dohodke v istem mesecu lanskega leta za 0,60 odstotkov, med tem ko je število potnikov naraslo za 26%.

Kakor vidite, se je ne samo ustavilo padanje števila potnikov in dohodkov, temveč se je začelo naglo naraščanje števila potnikov, pri dohodkih pa vidite, da smo v prvi polovici t. m. že dosegli dohodke istega meseca lanskega leta, na mestu da bi bili padli, kakor je bila tendenca, če bi bile ostale v veljavi stare tarife. Kakor vidite smemo biti zadovoljni s politiko znižanja tarif, ker je dala popolnoma pozitivne rezultate.

se poizkuša od različnih zdravnikov, izprašanih in neizprašanih, zdraviti gospodarske bolezni. Malo teh poizkusov se je obneslo, skoro dosledno vsi poizkusi so pa slabo končali, če so izločili trgovsko delo. Celotno državo, kjer je mnogo trdne volje in navdušenja za takozvano stanovsko ureditev države, je predlansko leto od glavnega vodnika padla beseda, da je uspešno gospodarstvo nemogoče brez nepogrešnega dela poklicnega trgovca. Prepričani smo, da bo tudi pri nas prišlo pravočasno spoznanje, da dela poklicnega, izvežbanega in solidnega trgovca ni mogoče pogrešati v modernem gospodarskem življenju. Prepričani smo, da trgovska iznajdljivost tudi v težkih časih najde pot iz zadušnih sotesk.

Gospodarsko blagostanje in z njim v zvezi živahen kulturni razvoj sta nastajala v času velikega in neoviranega prometa ter razgibanje izmenjave blaga in dela. Blago je slo za visoko ceno in delo za delovnimi prilikami in boljšim zaslužkom. Doživeli smo svobodo blagovnega prometa, svobodo denarnega prometa, svobodo gibanja človeka in njegovih sposobnosti. Zadnja leta pa se je svet kakor obrnil in se vsepovsod delajo ovire in ograde svobodi človeka, blaga in denarja. Blagovne prepovedi, določanje dopustne množine blaga za uvoz v tujino, barantanje in mešetarjenje med izvozom in uvozom potom dogovorov za kompenzacije — vse to doživljamo danes. Včasih gredo največje premembe tiho in bežno mimo nas, često mimo strokovnjakov neopaženo. Vse to se dela celo v velikih državah, ki so bile doslej poznane kot zastopnice svobode blaga, denarja in selitve. Preizkušeni nauki se mečejo med staro šaro in strumno korakamo v očajovske razmere, ki so bile pri nas in drugod še pred komaj 40 leti, pa pri tem pozabimo, da je v tistih očajovskih časih bilo gospodarsko, politično, kulturno in socialno vse drugače pri nas in drugod.

Slabi prijatelji naroda in ljudstva na vso sapo kriče, da še nikdar ni bilo tako slabo na svetu. Ustvarja se, človek ne ve, zakaj, v vsakem pogledu nerazpoloženje in tožiti slišiš tudi ljudi, ki jim to gre v račun radi njih dobre konjunktore. Težko je govoriti danes resnico, ki se ji dela često iz političnega nerazpoloženja grdo krivico, ali je dejstvo, da so pota, ki jih neizprašani gospodarski vedeži nasvetujejo, za trezno tehtajočega človeka komaj pripravna, da nam pokažejo pot v boljše čase in prilike. Slepe oči za napake in razvade na drugi strani pretirani obeti in obljube vsesplošnega paradiža niso na mestu, osobito ne v krajih, kjer je bilo treba mnogo delati, mnogo varčevati in biti zelo skromen — pa je pri vsem tem bilo za mogočne dele naroda premalo prostora in zaslužka. V naglici se pri nas rado pozablja, kako smo živeli, od česa živimo in moremo živeti, in se le prečesto prezre, da je tudi v poljedelskem pogledu naša ožja domovina premalo oblagodajena, da bi mogla prehraniti s svojo kmetijsko produkcijo svoje prebivalce. Naši pridi in naše cene so drugi, kakor v poljedelsko obilnih krajih naše domovine. Preko dejstva, da trajno ne moreš doseči in držati visoke cene tistim predmetom in pridelkom, ki so na razpolago v preveliki množini, ni mogoče priti. V tem pogledu se zastoj trudijo najboljše glave in najboljša volja ne pride do kraja problemu.

Svet se je preobrazil, žita vseh vrst, razen

morda koruze, je danes že preveč v krajih, ki so ga prej kupovali, in treba bo tudi v naši državi preduvažiti kmetijsko produkcijo. Premalo so zadele v živo besede, ki jih je zapisal naš zastopnik na lanski žitni konferenci v Londonu, ko se je vril z konferenco, kjer je imel priliko doživeti sredi poklicanih zastopnikov pravo razodetje o preogromnih množinah kmetijskih pridelkov.

Zdi se nam, da je tudi zelo pogrešno statišče tistih, ki lahkomišljeno pišejo proti industriji, obrtnosti in trgovini v naših krajih. Pozablja menda iz nepoučenosti vprašati se, kam bodo s številnim našim industrijalnim delavstvom, ako preneha dim v mnogostevilnih naših industrijskih dimnikih. Samo za ceno enodnevne uspeha in beganja ljudi in njih duš vendar ne kaže žagati in sekati temeljnih osnov našega gospodarskega ustroja v Sloveniji. Mesto praznih besedi ne bi škodilo zanimati se med trgovci in obrtniki, koliko škode so utrpeli z vsem svojim okoljem tudi oni, ko je prenehalo prejšnje živahno delo v premogokopih in z njimi v zvezi stoječih obratih. Dober poznavalec gospodarskih razmer doma in v tujini je danes, ko je vseh vrst industrijskega in poljedelskega blaga odveč in poceni na ponudbo pa tudi naši najbližji industrijalni sosedje vsako leto še izpopolnjujejo svojo kmetijsko produkcijo, dejal, da bi 100 vagonov žita ne mogli prodati več v tujino, če bi tudi ustavili vse svoje tovarniške obrate. Nepremišljeno se pri nas rado govori celo v krogih delavskih zastopnikov in njih časopisju o odpravi carinske obrambe in se pri tem pozablja na najbližje gospodarske koristi in potrebe Slovenije, ki je v kmetijski produkciji premajhna in preslaba — pa izgublja sedaj še tudi pri naših najboljših zaveznikih in prijateljih trg za prevažno blago, to je les, ki je odločilne važnosti za našega kmetiča, obrtnika, industrijalca in trgovca.

S kriticami se da razburjati svet in izživati aplavz na shodih, toda ne more se preko neusmiljenih dejstev in gospodarskih izkušenj in zakonov. Lepo je prihajati z vedno novimi zahtevami, hvalježno je prijati od časa do časa javne licitande na shodih in v časopisih za uvedbo vseh mogočih res koristnih naprav, pa se pri tem nikdar ne vprašati, ali ni boljše sovražnik doberga, ali smo po svojem gospodarskem položaju sposobni za vse nove lepe in koristne naprave, ki jih še nimamo in so poželjne, ako medtem škripljejo osnove obstoječih naprav. Ne pozabimo, da en rod, ki je celo v krizi, ne more zmoči vsega, naš pregovor pravi, da se počasi pride daleč.

Borzna poročila

VREDNOSTNI PAPIRIJ

Ljubljana, 19. junija. Invest. pos. 1921 80 do 81, Bler. 7% 75 do 76, Bler. 8% 65 do 66, Obv. drž. hip. banke 1927 72 do 74, Agr. obv. 1921 46 do 47, begluške obv. 62 do 64, Obv. stab. pos. 1931 104 82.

Novi Sad, 19. junija. Vse je neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji. Jutri borza zaprta!

Chicago, 19. junija. Pšenica: Julij 81-625, sept. 81-5, dec. 83-5. Koruza: Julij 81-625, sept. 76-625, dec. 64-25. Oves: Julij 33-5, Winip. pšenica: Julij 83-5, avg. 84-125. Rž: Julij 47-75, sept. 51-375.

Zagreb, 19. junija. Vojna škoda kasa 356 do 359, junij 356 do 360, julij 357 do 360, avg. 356-50 do 358, sept. 357 do 360, 7% Bler. 65 do 65-50, 7% pos. hip. banke 73 do 74, 6% begluške obv. 63r, Dunaj-Zagreb klir. 871-50 do 881-50 do 876-50, Dunaj-Beograd klir. 879-67 do 869-67, Grčija-Zagreb klir. 39-90 do 40-60 do 40-25, Grčija-Beograd klir. 39-85 do 39-15, Priv. klir. London-Zagreb 232-92 do 234-52 do 233-72, Priv. klir. London-Beograd 235-21 do 233-61, Priv. klir. Madrid-Zagreb 625r, Priv. klir. Madrid-Beograd —, Trboveljska 125r, Šečer Osijek 135n, 7% stab. pos. v Parizu 83r.

Beograd, 19. junija. 7% drž. inv. pos. 82 do 81, 4% agrar. obv. 46-50, 7% stab. pos. v Parizu 82-50 (82), 6% begluške obv. 63-50 do 63 (63-25 do 63-20), Vojna škoda junij 356 do 355-50 (356), julij 356-50—355-50 (356), okt. povpr. 356, nov. 357 do 356-50 (357 do 356-50), 7% Bler. 66 do 65 (66), 7% pos. Drž. hip. banke 74, Nar. Banka 5900 do 5750 (5800), Agr. Priv. banka 222-50 do 221-50 (221).

Curih, 19. junija. Beograd 7—, Pariz 20-22, London 15-09, Newyork 305-875, Bruselj 51-70, Milan 25-20, Madrid 41-90, Amsterdam 207-725, Berlin 123—, Dunaj 57-60, Stockholm 77-75, Oslo 75-75, Kopenhagen 67-30, Praga 12-755, Varšava 57-75, Atene 2-91, Carigrad 2-46, Bukarešta 3-05, Helsingfors 6-65, Buenos-Aires 0-81.

DENAR.

Ljubljana, 19. junija. S primo Narodne banke. Amsterdam 2956-73 do 2971-33, Berlin 1749-20 do 1763-08, Bruselj 736-33 do 741-39, Curih 1424-22 do 1431-29, London 214-41 do 216-47, Newyork 4320-73 do 4357-04, Pariz 287-96 do 289-40, Praga 181-55, do 182-66, Trst 358-24 do 361-32.

Budimpešta, 19. junija. Tedena nespremenjena, promet sreden. Pšenica: Junij 16-71—80 do 16-79—81. Rž: junij 11-16—12 do 11-10—12. Koruza: Julij 11-55—47—51 do 11-48—50, avg. 11-27—19—21 do 11-20—21. Jutri borza zaprta!

Ljubljana 19. junija. Koruza: Bačka postaja 79 do 81, banatska postaja 77 do 79. Oves: Sla-

vonska postaja 108 do 110. Pšenica: Bačka postaja 139 do 144, banatska postaja 138 do 147. Moka: Pšenična Og, banatska postaja 235 do 245, pšenična Og, bačka postaja 230 do 240, pšenična 2, bačka postaja 210 do 220, pšenična 5, bačka postaja 190 do 200. Otrubi: Bačka postaja 100 do 105.

Gospodarske vesti

— Dne 19. junija t. l. se je vršil občni zbor Trboveljske premogokopne družbe pod predsedstvom gospoda André Luquet-a, častnega guvernerja Francoske banke. Občni zbor je sklenil izplačilo 5% statuaričnega obrestovanja glavnice, t. j. 10 dinarjev na delnico. Za to izplačilo potreben znesek se bo pokrilo iz bilančnih prenosov poslovnih let 1932 in 1933. Dobička poslovnega leta 1934 ter dotacije iz rezervnega fonda. Dividenda bo izplačljiva počenši 20. junija 1935 proti predložitvi kupona št. 22. do čim sta kupona št. 20 in 21 za leti 1932 in 1933, za kateri se ne izplačuje nikakoli dividenda, brez vrednosti in ju morejo imetniki uničiti.

— 3% taksa na ves uvoz v Italijo. Italijanska vlada bo pobirala takso 3% ad valorem na vsa dovoljenja za blago kakršnegakoli izvora, ki se užava v Italijo.

— Poljska zavrača italijansko blago. Poljska je odklonila več kontingentov italijanskega blaga, ker Italija ni poslala deviz za nekatero poljsko izvozno blago.

— Naše narodno gospodarstvo v maju. (Po statistiki OUZD-a v Ljubljani.) Padanje tekstilne industrije se nadaljuje, kakor je razvidno iz sledeče tabele: L. 1934: julij št. v. delavstva 12.807, avgust 12.910, september 13.201, oktober 13.313, november 13.431 maksimum december 13.142. L. 1935: januar 12.600, februar 12.535, marec 12.456, april 12.353, maj 12.304. Razen tekstilne industrije opažamo nazadovanje zaposlenosti še pri sledečih treh industrijah: gradnja nad zemljo z letnim padcem — 1.097 delavci ali 23%, gradnja železnice, cest in vodnih zgradb s (fiktivnim!) letnim padcem — 685 delavci ali — 23% in gozdno-zagarska industrija z letnim padcem — 610 delavci ali — 8%. Ostale industrije napredujejo ali pa vsaj ne nazadujejo v pomenbenem obsegu. Hišna služinčad je narasla od maja lanskega leta za + 357, industrija kamenja in zemlje za + 187, kemična industrija za + 212, industrija kože in gume za + 279 oseb itd. — Sezijska zaposlenost se bliža svojemu vrhuncu, katerega bo dosegla tekom meseca junija.

Gotovo ne boste pozabili poravnati naročnine!

Slika našega gospodarskega stanja

Dr. Fran Windischer je brez dvoma eden naših najodličnejših gospodarskih strokovnjakov in zato objavljamo brez črt njegova izvajanja o današnjem gospodarskem stanju pri nas, ki jih je podal na obnem zboru »Merkurja« kot predsednik in fiktivni duševni vodja tega našega najstarejšega trgovskega društva, ki so iz njega nastale vse podobne trgovske organizacije.

Današnji časi niso všečni. Teško je priti v kako okolje, kjer ni trpkih besedi. Tudi na račun našega trgovca kot poklicanega posrednika med proizvajalno in potrošnja je čuti mnogo nepravilnih besedi. V času stiske in zmede

KLISARJE
IZDELUJE VSEHVRSTI SOLIDNO
KLISARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA UL. 13

INSERIRAJTE V
„GLASU
NARODA“!

Posredujem denar

na hranilne knjižice
vseh denarnih zavodov

RUDDOLF ZORE, LJUBLJANA
Gledališka 12, Telef. 38-10

Za pismen odgovor prilo-
žite 3 Din v znakih

Vsemogočni je poklical davi po dolgi in težki bolezni 50 let starega, previdnega s tolažili sv. vere, dobrega soproga, zlatega očka in tasta, gospoda

Pavla Šimenca

vrtnarja in posestnika pri pokopališču Sv. Križ

Pogreb dragega pokojnika bo 20. t. m. ob 4. pop. izpred hiše žalosti, Sv. Križ št. 53, na pokopališče k Sv. Križu.

Žalujoči:

Marija, soproga; Stanko, sin; Pavla, poročena Ogrin, Marija, hčerki; Marija, mati; Ivan Šimenc, bratranec; Rudolf Ogrin, uradnik KID, zet in ostalo sorodstvo.

SALON „SLAVICA“ v Ljubljani, Miklošičeva 6 (nasproti Uniona)

je zdaj novo in najmodernejše opremljeni frizerski salon za dame in gospode. Trajne, železne in vodne ondulacije, blondiranje in barvanje las, obrvi in trepalnic po najnovejši metodi izvršuje občeznana frizerka Slavica. — Priporočata se Slavica in Vinko Majhen. cenj. damam in gospodom

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

JAVNA DRAŽBA! Dne 27. t. m. ob 11. uri bo na sreskem sodišču v Ljubljani v sobi št. 16 javna sodna dražba lepe enonadstropne hiše z gospodarskimi poslopji in par zemljiškimi parcelami. Dražbeni pogoji so na vpogled v pisarni dr. Svigelja Antona, advokata v Ljubljani, Dalmatinova ulica 11 ali na ljubljanskem sreskem sodišču.

V KOPALISCU SK Hiriya imate vedno na razpolago maserja-pedikerja. Cene solidne. Priporočata se najvljudnejše Palek Alojz.

PROTI KURJIM OČESOM. Kdor si želi boljšega pedikerja, je na razpolago cenjenemu občinstvu pediker A v b e l j, kopališče Okrožnega urada, Ljubljana, Miklošičeva cesta.

Zemljišče

ca. 15.000 m², ležeče v Sp. šiški, v bližini električne in vodovod — ugodno naprodaj. V poštev pridejo hranilne knjižice dobro stoječih zavodov. Informacije daje G. Mišček, Ljubljana VII., Medvedova 38. Telefon 35-75.

MESTNA ELEKTRARNA LJUBLJANSKA prodaja elektromotorje in ventilatorje za istosmerni tok 300 in 150 voltov po zelo nizkih cenah. V Ljubljani nudi iste motorje na posojilo za zmerno mesečno odškodnino. Za vroči poletni čas izposoja ventilatorje za minimalno najemnino. Pojasnila dobite pri ravnatelstvu, Kerkov trg 10, II. nadstropje.

JUGOSLOVAN. NOVINARSKO UDRUŽENJE, SEKCIJA LJUBLJANA

SPOROČA VSEM SVOJIM ČLANOM ŽALOSTNO VEST, DA JE UMRL TOVARIŠ, ČLAN NOVINARSKE STANOV-SKE ORGANIZACIJE, GOSPOD

JOŽE PETRIČ

POGREB BO V PETEK OB 1/3. URI POP. IZ MRTVAŠ-NICE SPLOŠNE BOLNICE NA POKOPALIŠČE K SV. KRIŽU. DRAGEGA TOVARIŠA OHRANIMO V BLAGEM SPOMINU! V LJUBLJANI, 19. JUNIJA 1935.

ODBOR.

JAVLJAMO TUZNO VEST, DA JE PO KRATKI BOLEZNI DANES OB 2. URI POPOLDNE UMRL NAŠ SOTRUDNIK

JOŽE PETRIČ

NOVINAR

POKOJNIK JE BIL EDEN REDKIH POKLICNIH NOVINARJEV, KI JE SODELOVAL HKRATI PRI VEČ ČASOPISIH IN ISKAL CELO SVOJE ŽIVLJENJE V NEŠTETIH UVODNIH POVSOD SAMO PRAVICO IN POSTENJE OHRANIL GA BOMO KOT ZVESTEGA SODELAVCA V TRAJNEM SPOMINU. POGREB BLAGOPOKOJNIKA BO V PETEK OB 1/3. URI POPOLDNE IZ MRTVAŠNICE SPLOŠNE BOLNICE NA POKOPALIŠČE SV. KRIŽA.

LJUBLJANA, DNE 19. JUNIJA 1935.
KONZORCIJ „KMETSKEGA LISTA“

Naš tovariš, gospod

JOŽE PETRIČ

urednik našega lista

je danes umrl.

Zvestega tovariša in najboljšega prijatelja bomo ohranili v častnem spominu!

V Ljubljani, 19. junija 1935.

„GLAS NARODA“
uredništvo in uprava

V globoki žalosti naznaniam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je moj dobri soprog, gospod

Jože Petrič

novinar

včeraj popoldne ob 2. uri po kratkem trpljenju, od kapi zadet, v Šlaimerejevem domu za vedno zatisnil oči.

Pogreb bo v petek ob pol 3. uri popoldne iz splošne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 20. junija 1935.

Globoko žalujoča Terezija Petrič roj. Presker, soproga.

Član uredništva našega „Glasa naroda“, gospod

Jože Petrič

novinar

je danes ob 2. uri popolne umrl. Tega odličnega novinarja, iskrenega somišljenika in neustrašnega, nikdar omahujočega borca za resnico in pravico bomo težko pogrešali in ohranili v trajnem spominu.

Na zadnji njegovi poti ga spremimo v petek ob pol 3. uri popoldne iz splošne javne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

„Narodna prosveta“ v Ljubljani
reg. zadruga z omej. zav.